

Mózsik Imre-életútinterjú

Készítette: Dragojlovics Péter

A beszélgetés helyszíne és időpontja: Budapest, 2019. szeptember 2.

Szerkesztett, tömörített, kiegészített, lábjegyzetelt változat.

Dragojlovics Péter:

Mesélj a kezdetekről!

Mózsik Imre:

Az 1960–70-es években a szüleim diplomata kiküldetésben voltak az USA-ban, így Washingtonban születtem, 1969. július 16-án. Épp aznap, amikor fellőtték az Apollo-11-et. 1972-ben jöttünk haza, a szocializmusba, és nem tudom pontosan, hogy akkor ezt lelki törésként éltem-e meg, vagy utólag jöttem rá, hogy egy szabadnak kikiáltott világból belecsöppentem egy zárt rendszerbe, ahol nincs Plútó kutya meg nyalóka minden sarkon. A State Department¹ disszidáltatni akart minket, hogy használhassák aput, de ő nemet mondott, mert nem akarta, hogy úgy élje le az életét, hogy mindig megfigyeljék, vagy folyton attól kelljen félnie, hogy mikor kap egy injekciót.

Amikor hazajöttünk, abba kapaszkodtam, amit hazahoztunk: a Disney-lemezekbe. Elég hamar megtanultam lemezjátszót kezelni. A nővérem még itthon született, de mire visszajöttünk Magyarországra, amerikai gyerek lett belőle is. Tök menő volt, úgy hívták őt a haverjai, hogy „jenki”, és elég hamar bekerült az itthoni zenész körökbe. Folyamatosan jöttek fel a rock muzikusok, nappal nálunk buliztak, amíg a szüleink dolgoztak, ekkor lettem én a „kisjenki.” Pálmai Zoli², aki a mai napig az egyik kedvenc dobosom, rendszeresen járt fel hozzánk. Anyám meg állandóan azzal jött, hogy nekem zenélni kellene, annak ellenére, hogy a családomban nem volt jelen a „művészkedés”. Mindkét szülőm vidéki munkáscsaládból származik – anyám sárospataki, apám debreceni –, de négyéves koromban mégis kaptam egy hegedűt. A világ egyik legkegyetlenebb hangszerét. Emlékszem a pillanatra, amikor kibontottam a dobozát. Ez egy orosz hegedű volt, ugyanabból a fémből készült, mint az akkori játékrakéták meg dömperek. A dobozában találtam egy cukorkát, ami citromsínű volt, úgyhogy gyorsan bekaptam, de egyből kiderült, hogy az valójában vonókenő-gyanta. A hegedűs karrierem ott gyorsan le is zárult. Ez volt a síeléssel is: kaptam karácsonyra egy pár sílécet, felvettem a szobámban, és azonnal akkorát estem, hogy majdnem kitörtem a lábamat, úgyhogy levettem, és azóta sem síeltem. Aztán kaptam egy bádogdobot. A nyakamba akasztották, azt tudtam ütni, és olyan hangja volt, mint egy lábosnak. A szüleim hamar rájöttek, hogy ezzel hibát követtek el, úgyhogy kizártak a dobbal az utcára, így lettem utcagyerek.

¹ Az amerikai külügyminisztérium.

² Pálmai Zoltán (1954) dobos, játszott többek között a P. Mobilban, a Hobo Blues Bandben és a P. Boxban is.

Dragojlovics Péter:

Tudom, hogy Sex Pistolson,³ illetve Police-on⁴ nőttél fel. Ez két, nagyjából egy időben induló, egymáshoz valamilyen szinten kötődő (Sting⁵ játszott a *Who Killed Bambi*⁶ című Pistols-filmben), ugyanakkor zeneileg teljesen más utat bejáró zenekar.

Mózsik Imre:

Igen, ez a két zenekar nagyon fontos számomra. Sok zenét hallgattam, de ez a kettő a mai napig meghatározó, ahogy az AC/DC⁷ és a Motörhead⁸ is. A hetvenes évek végén volt olyan szerencsém, hogy Londonban élhettem, mert ott dolgoztak a szüleim.

Dragojlovics Péter:

Mikor mentetek ki?

Mózsik Imre:

1977-ben.

Dragojlovics Péter:

Tehát amikor a csúcson volt a punk.

Mózsik Imre:

Abszolút. Kicsivel hamarabb indult a Pistols, mint a Police. Az első Police-lemezt (*Outlandos d' Amour*, 1978) meg is vettem, amikor kijött. Akkor még nem gondoltam, hogy ez nagy dolog.

Durva volt gyerekként kikerülni Londonba. Emlékszem, itthon mindig néztük a fekete-fehér tévét. A színes változat gyakorlatilag egy mítosz volt, hát még a több csatorna. Ültem a képernyő előtt, a *Barba család*ot néztem. Az egyik szereplő fekete volt, a másik szürke, és közben próbáltam elképzelni, milyen lehet színesben, de nem ment. Leszálltunk a Heathrow-n, a követségiiek fogadtak minket, majd elvittek egy belvárosi szolgálati lakásba, először ott laktunk. Rohantam be a nappaliba, megkerestem a tévét, bekapcsoltam, és egy fekete-fehér indiános film ment éppen, úgy hogy még egy kicsit – amíg vége nem lett – várnom kellett a színekre.

A sorsnak effajta ironikus megnyilvánulásai azóta is kísérik az életemet. Fél év alatt megtanultam angolul, és igyekeztem beilleszkedni az angol gyerekek közé. A szüleim ugyan eléggé nyitottak voltak, de mégiscsak egy kapitalista országban voltunk egy szocialista ország képviselőjében, és emiatt bizonyos korlátok között tudtunk csak mozogni. Ami ezt a London-

³ A Sex Pistols a világ legismertebb punkzenekara. Mindössze három évig (1975–78) létezett, de ez idő alatt is történelmet írt, és alapjaiban változtatta meg a rockzene arculatát.

⁴ A Police az egyik legnagyobb hatású és legfontosabb new wave zenekar, 1976-tól 1984-ig működött.

⁵ Sting, eredeti nevén Gordon Sumner (1952), basszusgitáros, énekes, dalszerző. A Police megszűnése után sikeres szólókarriert futott be.

⁶ A *Who Killed Bambi* 1977-ben készült film, melyet Malcolm McLaren, a zenekar menedzsere az együttes akarata ellenére készíttetett el.

⁷ Az AC/DC minden idők legsikeresebb ausztrál rockzenekara, 1973-ban alakult.

⁸ A Motörhead 1975-ben alakult rockzenekar, egyike azon kevés együtteseknek, amelyeket mind a punkok, mind a metalosok kedveltek, s mindkét stílus képviselőire nagy hatást gyakoroltak.

feelinget illeti: ha felfogni nem is tudtam – mert még gyerek voltam –,milyen értékes zenetörténelmi helyzetbe kerültem, mégis ösztönösen részévé váltam a londoni zenei- és divatvilágnak, annak a rezgésnek, hangulatnak, ami akkor ott uralkodott. Szaporodtak az új zenei stílusok, például a ska is éppen burjánzott.

Dragojlovics Péter:

A mod-revival is akkor volt.

Mózsik Imre:

Igen, amit megkoronázott a *Quadrophenia*⁹ című film, és ezt első kézből tudtam tapasztalni. Az ottani zenei palettáról lehetett látni, mennyire kezd sokszínűsödni Anglia és az Egyesült Államok. Mindenféle irányban, megállíthatatlanul fejlődött a zene. Ez a popularizálás irány Chuck Berryvel és Elvisszel¹⁰ kezdődött. Nagy nyitás jellemezte a hatvanas, hetvenes éveket, új, meghatározó stílusok növesztettek gyökeret (punk, heavy metal, stb.) és már nem csak sima rockról beszélhettünk, hanem volt például klasszikus rock, heavy rock.

A Motörheaddel indult be az a „begyorsított” feeling, aminek utódja lett a hardcore és a speed metal, (például GBH, Metallica). Minden meghatározó volt, ami akkor történt. Néztem a Top of the Pops-ot,¹¹ amiben ment az aktuális negyven jó dal, és például ott láttam először az AC/DC-t. A *Touch Too Much*-csal bejutottak a harmincvalahányadik helyre. Elájultam tőle. Azonnal pánikszerű kötődést éreztem, pedig nem is értettem a nevüket, mert pont elnyomta a műsorvezető hangját a közönség zivaja. Másnap rohantam megvenni a kislemezt. Bementem a közeli lemezboltba, és próbáltam megfejtetni az együttes nevét. Szerencsére ki volt rakva a Top 40-es lista, és onnan visszafejtettem a dolgot. Megvettem a kislemezt, majd szaladtam haza. Rákattantam a zenehallgatásra, kitárult előttem a zenei világ sokrétűsége, bármihez hozzá tudtam jutni. Amíg ott voltunk, meg tudtam venni azokat a lemezeket, amik érdekelték. Jöttek a punkbandák is, mint például a Sex Pistols, Sploogensabounds,¹² a Stiff Little Fingers,¹³ a 999,¹⁴ a Jam¹⁵.

Sid Vicious¹⁶ haláláról úgy értesültem, hogy lementem a játszótérre, ott volt egy új gyerek, akinek egy olyan újságcikk volt a pólójára nyomtatva, aminek az volt a címe, hogy

⁹ A *Quadrophenia* (magyarul *Kvadrofónia*) 1979-ben készült brit film, amely az 1960-as évek elején virágzó mod szubkultúra időszakát dolgozta fel. Alapját a Who hat évvel korábban megjelent dupla konceptalbuma szolgáltatta.

¹⁰ Elvis Aron Presley (1935–1977) amerikai énekes, a rock and roll vitathatatlan királya, legnagyobb hatású alakja.

¹¹ A Top of the Pops 1964-ben indult, mai napig meghatározó jelentőségű brit zenei műsor.

¹² A Sploogensabounds 1976-ban alakult brit punkzenekar.

¹³ A Stiff Little Fingers 1976-ban alakult ír punkzenekar. Debütáló lemezük, az *Inflammable Material* (1978) az egyik legfontosabb punkalbum.

¹⁴ A 999 1976-ban alakult, másodikvonalbeli brit punkegyüttes. Nevüket – ezt a számot kell Nagy-Britanniában tűz esetében tárcsázni – a Clash *London's burning* című dalából vették.

¹⁵ A Jam brit zenekar, amelyre nagy hatást gyakorolt a mod szubkultúra, illetve annak olyan zenekarai, mint a Who vagy a Small Faces. 1982-ben, sikerük csúcsán feloszlottak, frontemberük, Paul Weller pedig új zenekart alapított The Style Council néven.

¹⁶ Sid Vicious (1957–1979), a punk egyik legikonikusabb, hírhedten botrányos, tragikus sorsú alakja. A Sex Pistols utolsó időszakában ő basszusgitározott az együttesben, noha hangszeres tudása még a minimumot sem ütötte meg. Heroin-túladagolás áldozata lett.

„Sid Vicous is dead.” Hintáztunk, és nem tudtam levenni róla a szememet. Egy világ omlott össze bennem. Akkor úgy éreztem, hogy rájuk tettem fel az életemet. A másik sokk az AC/DC volt. Sajnos nem tudtam megnézni őket a Bon Scottos¹⁷ időszak alatt, ami nekem az igazi AC/DC-t jelentette. Scott halála előtt volt egy turnéjuk, és csak utólag tudtam meg, hogy nem messze tőlünk felléptek. Persze nem engedtek volna el a szüleim, hiszen tízéves voltam. Rá egy fél évre halt meg Bon. Ez volt a másik katasztrófa. Elkezdesz szeretni két ilyen eszméletlenül jó zenekart, és rögtön meghal ez a két meghatározó ember. Én ezt tízévesen rossz ómennek tartottam, és sajnos ez meg is erősített ebben a *Highway to Hell*-dologgal kapcsolatban, hogy inkább ne vegyem annyira komolyan. De ezt csak utólag fejtegettem meg.

A Madnesstől¹⁸ kezdve Phil Collinsig,¹⁹ Bowie-ig²⁰ jöttek a lemezek. Az első Stones²¹ -albumomat anyámtól kaptam. A korai időszakomban még Boney M²² és ABBA²³ is szólt nálam, de éreztem, hogy valamerre lépnem kell, és anyám éppen kérdezte, hozzon-e valamit a lemezboltból. „Igen, a *Csillagok háborúja* filmzenéjét!” Kijött az eredeti belőle, és egy hónapra rá megjelentek az olcsóbb, feldolgozáslemezek, amiken egy másik szimfonikus zenekar adta elő a híres dallamokat. Ugyanúgy eljátszották a zenét, de hát ez mégsem az eredeti volt. Olyan aranyos volt, ezt önmagában túl olcsónak tartotta, és mellé fogott egy Stonest is.

Dragojlovics Péter:

Ez melyik lemez volt?

Mózsik Imre:

Ez érdekes, mert nem találtam meg azóta sem. Valamilyen összegányolt lemez lehetett. A *Bitch*-cselel kezdődött, de a B oldalán rajta volt egy ritka koncertverziója a *Get Off Of My Cloud*nak, és nem a beates, hanem egy későbbi korszakukból, amikor már rájöttek, hogy kicsit jobban oda kell tenni magukat. A *Bitch*-ben, amikor bejön a fűvósszekció, az valamiféle szexuális dolgot hoz ki az emberből. Ezt akkor még nem tudtam, csak azt éreztem, hogy muszáj ráznom a csípőmet, a fejemet, és léggitároznom kell rá. Aztán láttam ezeket a fickókat a tévében. Nagyon tetszett, hogy Richards²⁴ penget, aztán integet egyet. Nem is

¹⁷ Bon Scott (1946–1980) ausztrál énekes, szövegíró, az AC/DC első frontembere. Vele készült a világhírt meghozó *Highway to Hell* (1979) album, nem sokkal annak megjelenése után alkoholmérgezésben meghalt.

¹⁸ A Madness brit ska-együttes.

¹⁹ Phil Collins (1951) dobos, énekes, dalszerző. Pályáját a Genesisben kezdte, Peter Gabriel távozása után ő lett a zenekar frontembere, emellett az 1980-as évektől sikeres szólókarriert futott be.

²⁰ David Bowie (1947–2016), brit gitáros, énekes, szaxofonos, dalszerző. A rock kaméleonjának nevezeték, pályáját a folyamatos megújulás jellemezte, mindig megelőzte korát. A zene mellett sikeres színészi karriert futott be, színházban és számtalan filmben játszott.

²¹ A The Rolling Stones a rock egyik legfontosabb, 1962 óta folyamatosan működő zenekara. Pályájuk csúcskorszaka az 1968 és 1973 közötti időszak.

²² A Boney M az 1970-es évek egyik legsikeresebb diszkóegyüttese, amelyet Frank Farian német producer hozott létre, 1978-ban Budapesten is felléptek.

²³ Az ABBA 1972-ben alakult svéd popzenekar, amely két házaspárból állt. Az 1970-es évek egyik legnagyobb sikerosorozata fűződik a nevükhöz, megszűnésüket a házasságok felbomlása okozta, 1982-ben.

²⁴ Keith Richards (1943) brit gitáros, dalszerző.

értettem, hogy Watts²⁵ miért emelgeti a kezét a lábcin fölött, de olyan jól nézett ki. Teljesen megfertőzött.

Megtudtam, hogy rövidesen hosszabb időre ismét haza kell jönnünk, és korlátozva leszek, ezért igyekeztem mindent beszerezni, nyilván egy tíz éves zsebéhez mérten, tehát nem legót vettem, hanem húztam le a lemezboltba. Mivel diplomaták voltak a szüleim, kötötten éltünk, nem engedtek csak úgy mászkálni, de még így is egy egész kellemes gyűjteménnyel tudtam hazajönni. Mielőtt visszatértünk a zenevásárlási bizonytalanságba, az utolsó, amit kértem, hogy legyen kazettás magnó a kocsiban. Ez akkor hallatlan dolog volt. Apám nem a legdrágább cuccokat vette meg sosem, hanem az arany középút híve volt, és egy olyat vett, ami csak előre tudta tekerni a szalagot. Kaptam még egy mono kazettás magnót is, amivel fel tudtam venni a tévéből a Top of the Popsot, mert rájöttem, hogy ha odatartom a hangszóró elé, akkor rögzíteni lehet az adásait, meg a rádióból a számokat. Csináltam válogatás-kazettákat. Megvettem Jackótól²⁶ az *Off The Wall*t, meg az ABBA-tól a *Voulez vous*-t is, ezek voltak az utolsó lemezek, amiket ott beszereztem.

Kértem egy akusztikus és egy elektromos gitárt. Akkoriban már működtek Metrószerű helyek, ahol lehetett venni kerékkulcsot és gitárt is. Kifogtam egy kínai vagy koreai Gibson- másolatot, műanyag erősítővel, amit ha felhangosítottál, betorzított, mert olyan gagyi volt a doboza, hogy nem bírta a saját hangerejét. Amikor megkaptam a gitárt, bezárkóztam a szobába, és addig kísérleteztem, amíg le nem szedtem pár dallamot. Jobban lekötött a zene, mint a játék.

1981-ben visszakerültem az itteni tanítási rendszerbe. A kötelező iskolaköpeny, a vigyázban állás, a megfelelési kényszer, szóval ez a parázttatás nagyon nagy lelki feladat volt számomra. Segítségemre jött a zene, ahogy később is mindig. Sok problémám oldódott meg csupán azzal, hogy megmondtam, hogy zenész vagyok. Akkoriban rockgitáros akartam lenni, még nem gondoltam újra, az egóm inkább előre terelt a gondolatomban létező színpadomra.

Elsőbe jártam itthon, és kinn, Londonban is elsős lettem anno. Ötödikes soha nem voltam, mert a brit iskolai rendszerben egy évvel később kezdődik az oktatás. Erre egyébként a mai napig nagyon büszke vagyok, de nem tudom, miért. Amikor megérkeztünk, a környék összes gyereke összecődült, mert nagyon jó cuccokat hoztam. Idővel sok mindent szét is osztogattam, például a felfoghatatlan eszmei értékű *Star Wars*-ereklyéket. Van, aki a mai napig rám ír, hogy még megvannak a figurák, amiket kapott tőlem, és ez nagyon jól esik, mert tudom, hogy nálam ezek úgyis elkallódtak volna, és így olyan helyeken landoltak, ahol megbecsülik őket. Volt egy Molnár Józsi²⁷ nevű srác, a szomszéd házában lakott. Ő lett a legjobb barátom. Mondta, hogy átalakította az Orion kazettás magnóját, és ha benyomtam a „Record”- gombot, lehetett énekelni a zenére, és hallottad a hangszórón. Hoztam a Kiss-²⁸ és Sex Pistols-plakátokat, hogy ezek alapján csináljunk zenekart. Tovább fertőzött a rock, jött a Purple,²⁹ a Zep,³⁰ és a Nazareth³¹ is. Előbb-utóbb mindenkit megtaláltam. Fontos

²⁵ Charlie Watts (1941) brit dobos.

²⁶ Michael Jackson (1958–2009) amerikai énekes, dalszerző, a „Pop királya.”

²⁷ Molnár József (1968) Mózsik Imre gyermekkori barátja.

²⁸ A Kiss amerikai rockzenekar, a nagyszabású, látványos showmússal kiálló stadionrockzenekarok prototípusa. Csúcskorszakuk az 1970-es évek második felére tehető, amely időszakban csak sminkben jelentek meg a nyilvánosság előtt.

²⁹ A Deep Purple, a heavy rock egyik legnagyobb hatású zenekara. Az 1968-ban alakult brit együttes az 1970-es évek elején élte csúcskorszakát, ekkor készültek legnagyobb hatású albumaik.

kapcsolatok jöttek létre, mert eljött az az időszak, hogy kölcsönkérem a lemezt, átmásolom kazettára, és addig nem adom vissza, amíg nem tudok jó hangminőségű másolatot készíteni. Nekem szerencsére elég jó tárgyalási alapjaim voltak, mert sok lemezzel szálltam be a buliba, tehát tudtam mit adni cserébe. Hatodikos voltam, amikor az egyik srác behozta a suliba az AC/DC-től az *If You Want Blood, (You've Got It)*-et. Nagyon megdöbbsentem, mert én nem tudtam megvenni. Egyszer láttam Londonban, de elszalasztottam a vásárlást, aztán meg már sehol sem láttam. Ő pedig itt hozza, Budapesten!

Lassan kialakult egy térre járás, „huligánok vagyunk”-társaság. Ültünk Józsival a padon, és próbáltuk kitalálni, hogyan kell punknak lenni. Meséltem neki arról, hogy néznek ki Angliában a punkok, de itthon nem lehetett hozzájutni se szegecsekhez, se láncokhoz, se hajfestékhez, csak a szocialista ipar termékeit tudtuk magunkra aggatni. Jött Vojtkó Dezső,³² ő is a környéken lakott, idősebb volt nálunk. Már általánosban mítoszként kezeltük, mert láttuk, hogy a hóna alatt egy fából kivágott gitárformával járkál. Megkörnyékeztük, felmentünk hozzá, éppen akkor kapott egy szovjet Musima gitárt, amin több gomb volt, mint egy írógépen, de egyik sem működött. Ha kibeletél egy rádiót, és rákötöted, azon meg tudott szólalni a gitár, és még torzított is. Össze sem lehetett persze hasonlítani az AC-vel, de első lépésnek megfelelt. Dezső akkor már tudta a kvintet, és volt egy-két év főrja előttem. Gondolkodtunk, mi legyen, mert tényleg nem voltam olyan jó gitáros, és dobosunk meg nem volt. Dezsőék szobájában volt egy bendzsó, a nyakát letörtük, rátettük egy puffra és azt ütöttem két fakanállal. Tudtam a *Whole Lotta Rosie*-t, és amikor azt játszottuk, Józsi vette át a „dobot”, én pedig előre mentem énekelni.

Az első számunk az volt, hogy három közeli hang a gitáron felfelé, a második számunk meg ugyanez lefelé játszva. Szóval hárman alapítottunk zenekart, a Punk-Guwert. Dezső a gitáros volt, Józsi pedig énekelt, én meg doboltam, amin és ahogy tudtam. Tartottunk délelőtti matiné-házibulikat, amikre egy sör volt a beugró. Meghirdettük, hogy aki lógni akar a suliból, az jöjjön Dezsőékhez, ott adunk hangversenyt. Állandóan kölcsön kellett kéregetni cuccokat, és idővel rájöttünk, hogy erősítőre van szükségünk. Kinéztünk egy gyönyörű rozsdabarna, kétsatornás Vermona-kombót, ami kétezer forintba került. Gyerekszettel ennyit nem tudtunk összeszedni, a szüleinket meg nem mertük ilyesmivel nyaggatni, ezért Józsi szándékosan eltörte kalapáccsal az ujját, felvette a balesetbiztosítást, ami háromezer forint volt, és abból a pénzből vettük meg és még valami rossz mikrofont hozzá. Ez egy nagy lépés volt előre.

Nekem akkor megvolt az SG-utánzatú gitárom. A „soha ne add fel” készítés miatt elkezdtem járni Tornóczky Ferenchez³³ gitár órákra. Igyekeztem szorgalmasan gyakorolni az akkordokat, skálákat, de igazából a dob már jobban érdekelt. Az unokabátyám, akivel rendszeresen összetévesztenek, mert őt is Mózsik Iminek hívják, akkor már járt dobórákra. Kapott karácsonyra egy Amatit. Egy perc alatt ott voltam nála, és akkor doboltam először igazi dobon. Egyébként én mutattam meg neki a Police-t, amikor kinn volt nálunk Londonban két hétre. Akkor jött ki hozzánk, amikor megjelent a második lemezük (*Regatta de blanc*,

³⁰ A Led Zeppelin a rock egyik legfontosabb zenekara, a hard rock műfaj megteremtője. 1968-tól 1980-ig működtek, dobosuk, John Bonham halála után feloszlottak.

³¹ A Nazareth skót rockzenekar, nagy hatást gyakoroltak a Guns'n Roses-ra.

³² Vojtkó Dezső a QSS basszusgitárosa.

³³ Tornóczky Ferenc (1943) dzsesszgitáros.

1979), és azt együtt éltük át. Elég sokáig Police-őrület volt nálunk. Imi nagy hatással volt rám fiatal koromban, sok mindent nyitott ki bennem zeneileg, művészetileg, világnézetileg. Megbeszéltem a szüleimmel, hogy nekem is kéne dob. Zeneileg több lehetőség is volt a környéken, mert ott lakott Galántai Zsolt,³⁴ Hárs Viktor,³⁵ Hrutka Róbert³⁶ és Szentmihályi Gábor Michel³⁷ is. Volt egy kis bandázás, rivalizálás, hogy kinek van jobb cucca, tehetsége, de jó szájízű volt a feeling, izgalmas időszak volt számomra.

Előkerült Kőnigh Péter,³⁸ ő is lejött egy próbára. Emlékszem, össze akart rakni egy zenekart. Engem félrelöktek, mert én voltam a kicsi, úgyhogy leültem a sarokba, figyeltem, hogy ki ez az ember, és nem tudtam levenni róla a szememet. Már akkor is húzogatta a nyakát, sáljai voltak, meg rángásai és sajátos szövegei, de már akkor is előre látott sok mindent. Ezt az egész elborult új hullám/underground jelenséget meg tudta valósítani itthon, persze az itthoni körülmények között. Ahogy néztem őt, úgy jöttem rá, hogy merre van a megoldás: fel kell hívni magadra a figyelmet, el kell térni a megszokottól, és valamit mondani kell, legyen az bármekkora baromság. Lehet, hogy utálni fognak érte, de ez akkor is fontos, mert elindítja a gondolkodást.

Galántai Zsolti akkor a Negatív³⁹ zenekarban dobolt. Mi voltunk a völgyi banda, Zsoltiék pedig Szentmihályi Gáborral (Michel) a hegyiek – leereszkedtek hozzánk. Az történt, hogy elmentünk egy próbára, hogy megnézzük, milyen egyáltalán egy dobcucc, ugyanis addig csak képről láttunk ilyesmit, szóval beültünk.

Purple-t nyomtak, és Zsolt énekelt dobolás közben – nagy hatással volt rám, keményen, precízen játszott, igazi rockdobos kinézettel. Michel is lejött – akkor a B-Metalban⁴⁰ játszott, jó kis dzsessz-rockot nyomtak a Szentkirályi Gyurival⁴¹ a basszusgitárnál. Michel akkor már meglett dobos volt, csodagyereknek számított, a mai napig az egyik kedvencem. Arra emlékszem, hogy a két álló tam mellett ültem és észrevette, hogy csorog a nyálam, mire elkezdett keresztbe kezes figcsiket nyomni az állótamokon az orrom előtt – ezt sosem felejttem el. Legyél dobos, mert az sokkal menőbb! – ez volt az üzenet. Attól fogva még több hangsúlyt fektettem a dobolásra, mert ugyan jó ritmusgitáros lehetett volna belőlem, de a mai napig nem tudom lejátszani a *Monti-csárdást*⁴² rendesen, noha vagy húsz évig gyakoroltam. Nem tudtam elég jó lenni ahhoz, hogy odaálljak előre, és valahogy a sors is inkább a dobok felé noszogatótt. Szerencsére kifogtam a legjobb dobosokat, hiszen

³⁴ Galántai Zsolt (1965, dobos, játszott többek között az Ossianban, illetve Szekeres Tamás zenekarában.

³⁵ Hárs Viktor (1966) basszusgitáros, nagybőgős, a HársHegy Band, a Babos Project Special, a Class Jazz Band és a Modern Art Orchestra basszusgitárosa, nagybőgőse.

³⁶ Hrutka Róbert (1967) gitáros, zeneszerző. Pályáját a Kretens punkzenekarban kezdte, később játszott az R-GO-ban, sessionzenészként. A Jamie Winchesterrel alakított duóval tett szert országos hírnévre, emellett írt sikeres filmzenéket, színészelemezeket.

³⁷ Szentmihályi Gábor (1964) dobos, zeneszerző. Játszott az Első Emeletben, a Rapülőkbekben és Demjén Ferenc zenekarában. Elsőként használt Magyarországon elektromos dobos.

³⁸ Kőnigh Péter (1964) gitáros, énekes, zeneszerző, a hazai underground kultikus, bár kevésbé ismert alakja. Egy szerzeménye, az *Indiáncsárdal* hallható Tímár Péter 1987-ben készült *Moziklip* című filmjében.

³⁹ A Negatív az 1980-as évek elején működő rockzenekar.

⁴⁰ A B-Metal az 1980-as évek elején létezett dzsessz-rock együttes.

⁴¹ Szentkirályi György basszusgitáros, játszott többek között a Hungaria, az Európa Kiadó, illetve az Ámen együttesben.

⁴² Vittorio Monti olasz zeneszerző leghíresebb műve, amelyet eredetileg szalonzenekarra írt. Itthon szinte minden cigányzenekar által szívesen játszott darab. Mint minden népszerű szalonzenekari darabra, Monti *Csárdására* is írtak szöveget. A magyar szöveget Pere János dalénekes hanglemezkiadásához az előadóművész kérésére Z. Horváth Gyula írta meg

Zsolt és Michel is ott voltak a bandáikkal, gyakran tudtam őket hallgatni.

Idővel kisírtam magamnak egy NDK gyártmányú Tacton dobot, tizenhatezer forintba került, ami akkoriban egy vagyonnak számított, pedig a legrosszabb dob volt a világon. Babakék volt, gyöngyházfénnyel, és annyira ronda, hogy rögtön tele ragasztottam Donald kacsás matricákkal, mert más nem volt otthon. Még akkor is rajta voltak, amikor a QSS⁴³ megalakult, pedig akkor már bakancsban jártunk.

A Guwer feloszlott, aztán voltunk Exit,⁴⁴ aztán Dezsővel, Totyával⁴⁵ (Tóth Zoltán), és egy Nagy Attila⁴⁶ nevű gyerekkel megalapítottuk a Pentagont⁴⁷, ami már Pistols-féle rock and roll volt. Végül Attila nélkül mentünk tovább, ebből lett végül a QSS.

Közben gyorsan beindult a dobos karrierem. Volt, hogy hét-nyolc zenekarban is játszottam egyszerre. Az iskolából lógtam, meg is buktattak. Nagyon felpörgött az életem. Tizenhárom-tizennégy éves voltam, de a zene volt az, ami vagy vitt, vagy én löktem előre. Mindenhova bejutottam, mindenkiel találkoztam előbb-utóbb, és a QSS-sal lett egy próbahelyünk a Táncsics Mihály Gimnázium alagsorában.

Dragojlovics Péter:

Ki szerezte?

Mózsik Imre:

Dezső, ő járt oda. Megkérdezte Emmi nénit – mi csak így hívtuk –, aki a portás néni volt, hogy használhatnánk-e a klubhelyiséget? Azt mondta, hogy nem járt lenn senki tíz éve, ha zavarunk, majd szól, és ezzel oda is adta a kulcsot. Valóságos labirintus volt, el is tévedtünk, se áram, se semmi, egerek mindenhol. Ez egy klub/buli helyiség volt a hetvenes években, amit otthagytak: lámpák, tükrök, bárpult, volt ott minden, még egy kis színpad is a nagyterem közepén. Kitakarítottuk, kilakoltattuk az egereket, és csináltunk egy próbaterem-komplexumot. Ott adtuk az első koncertünket is, miközben ott ült Emmi néni, akin folyton át kellett verekedni magukat. Nem volt biztos, hogy odaadja-e a kulcsot, mert igazából egy hisztis banya volt.

Szerencsénkre Dezsőnek zseniális szoftver agya volt. Akkor indult nála a számítógépezés. Tanulta a Basicet, kapott a szüleitől egy kétezer forintos Spectrumot, aztán hamar felfigyeltek rá a suliban. Dezső újdonsült tanári kapcsolatai révén tudtunk átlépni Emmi néni, és rendszeresen tudtunk próbálni. Fellépéseink nem nagyon voltak, nehéz volt akkor ezt megszervezni. Éveket próbáltunk át az életünkben, hívtuk a haverokat a térről, hogy hallgassák meg az új számokat, maximum sulis rendezvényeken léptünk fel, azt is csak elvéve.

Akkor már ment itthon a New Wave-hullám⁴⁸, kifordított zakókban jártunk. Levágattuk a hajunkat, és elkezdtünk öltözködni, mert addig a kordbársonyos, farmeres, pólós

⁴³ A QSS1983-ban alakult punkzenekar.

⁴⁴ Az Exit a QSS-t megelőző egyik formáció neve.

⁴⁵ Tóth Zoltán (1965) a QSS gitárosa.

⁴⁶ Nagy Attila (1966) biztonsági cégigazgató.

⁴⁷ A QSS előtti utolsó formáció.

⁴⁸ Az új hullám, az 1970-es évek végén a punkból kialakuló, annál sokkal kevésbé radikális, dallamosabb stílus, amelyben már fontos szerephez jutnak a billentyűs hangszerek is.

rockgyerekek voltunk, akik szeretik a Pistolst, az AC-t, a Stonest, a Minit,⁴⁹ a HBB-t⁵⁰ és a Beatricét⁵¹. Az első tudatos lépéseinkben segített egy maszek az Alkotás utcában, aki hozott néha magas szárú Puma cipőket, amikért ölték abban az időben. Egyszer kifogtuk – emlékszem, tavasz volt –, hogy hozott három párat. Ez reggel történt, azonnal rohantunk, szereztünk rá pénzt, mert estére sosem volt, és pont a megfelelő méretekben csempészett be belőlük a tulajdonos nő. Vászonzakók, kilógó ingek - így mászkáltunk a városban. Találkoztunk hasonlóan öltöző emberekkel, és lassan bekerültünk a szcénába.

Akkor indult az Európa Kiadó.⁵² Én még kicsi voltam, akkor még nem járhattam rájuk, de a többiek elmentek a koncertjeikre. Dezső figyelte, mit játszik Dönci (Dénes József),⁵³ másnap pedig eljátszotta nekem, hogy figyelj, ez az új számuk. A Rice ki volt tiltva Pestről, én évekig nem láttam őket. Minire jártam a Bem Rockpartra, egy-két Mobilt⁵⁴ és Karthago⁵⁵-koncertet tudtam elkapni, akiktől teljesen elaléltam. Eszméletlen jó volt, ma is az, csak már kinőttem belőle – úgy néztek ki, mint a KISS és az AC – legalábbis nekem. A Corvin moziban láttam őket. Jártunk Hobóra is a Közgázra. Emlékszem, egyszer pont szemben álltam Pókának⁵⁶ a Marshall erősítőjével. Ott állt Póka a Fradi-pólójában, és ahogy csipkedte a húrjait, megmutatta, hogy így kell szólania egy basszusgitárnak! A mai napig ott van a fülemben az a sound, ahhoz igazítok mindent, ő az egyik nagy etalon. Hobóék nagyban közrejátszottak a rock and roll magyarosításában. Ezt a dirty, csörömpölő vonalat ők csinálták a legjobban, nem a Ramones.⁵⁷

Akkoriban kezdtek szétválni a punkok és a skinheadek. Mi nem voltunk zöld hajúak, de mindenki kószoltgatta, hogy milyen sörrel felállítani a sérót, surranóban mászkálni, falakra festegetni. Emlékszem, egyik nap eljött három haverunk. Bejelentették, hogy ők skinheadek lesznek. Erre Dezső és Totya is levágatták a hajukat a nyárra, de aztán visszánövesztették, mert nekünk az, hogy egy bakancsos, felálló hajú ember egy Gibson Flying V-vel zúz, túl jó kép volt. Ez a világ annyira nem jött be, meg tegyük hozzá, hogy a tufábbik réteg lett skinhead, persze bőségesen voltak kivételek. Mi budai punkok voltunk, de persze mi is megjátszottuk magunkat, mert nem lakótelepen nőttünk fel. Kimentünk Békásra, meg Káposztásra, ami számunkra a világ vége volt, mivel fel kellett ülni a HÉV-re, és vittünk magunkkal védelmi cuccokat, mert bármi történhetett, a *Pál utcai fiúk*-sztori eléggé benne

⁴⁹ A Mini az egyik legmeghatározóbb magyar progresszív rockzenekar, amely az 1970-es évek első felében élte csúcskorszakát, vezetője, Török Ádám a hazai rock egyik legfontosabb alakja.

⁵⁰ A Hobo Blues Band (HBB) 1978-ban alakult, ők teremtették meg a magyar nyelvű bluest.

⁵¹ Az 1968-ban első hazai lányzenekarként indult együttesbe 1972-ben lépett be Nagy Feró, aki 1978-ban hozta létre azt a formációt, ami a korszak legradikálisabb zenéjét játszotta. Őket támadták legkeményebben a kultúrpolitikusok, 1981-ben Nyíregyháza kivételével mindenhol kitiltották őket, az együttes még abban az évben feloszlott.

⁵² Az Európa Kiadó az 1980-as évek hazai undergroundjának legnagyobb hatású zenekara. Vezetője, Menyhárt Jenő a legfontosabb magyar dalszövegírók egyike.

⁵³ Dénes József (1957–2008) gitáros, zeneszerző. Játszott többek között az Európa Kiadóban, a Balatonban, az Ámenben és a Vidámparkban. Gasner János mellett a legfontosabb gitárosa az 1980-as évek underground szcénájának. Önéletrajzi kötet, a *Szökésben* nyolc évvel a halála után került kiadásra.

⁵⁴ A P. Mobil a magyar heavy rock legfontosabb zenekara, eredetileg 1968-ban indult Gesarol néven, 1973-ban változtattak nevet.

⁵⁵ A Karthago 1979-ben alakult west coast zenekar, érdekességük többek között abból fakad, hogy mind az öt tag énekelt.

⁵⁶ Póka Egon (1952) basszusgitáros, zeneszerző, játszott a Tűzkerékben, a Hobo Blues Bandben. Jelenleg a Kőbányai Zeneiskola igazgatója.

⁵⁷ A Ramones 1974-ben alakult punkzenekar, amely 1996-ig működött, a punkzene egyik megteremtője.

volt a levegőben.

Dragojlovics Péter:

Az igaz, hogy eredetileg Negyedik Műszak néven indult a zenekar?

Mózsik Imre:

Nem, ez tévedés. Ez a következőképpen történt: mivel még kicsi voltam, nem engedtek el késő éjszakáig, tízkor haza kellett mennem. Dezsőék viszont idősebbek voltak, őket már nem korlátozták, sokkal több balhéban benne lehetek. Összeismerkedtek az ETA ⁵⁸ tagjaival. (Sháty Róbert ⁵⁹ el is vette Dezső nővérét feleségül.) Amikor az ETA feloszlott, Robi kiragadta Dezsőt és Totyát közülünk, és megcsinálták a Negyedik Műszakot, amiben én nem voltam benne. Ez egy mellékprojekt volt, performansznak szánták: negyed óra zúzás, és aztán mindenki megy haza. Nagyon féltékeny voltam rájuk, de aztán Dezsőék rájöttek, hogy a QSS jobb. Mi a nagyon férfias zúzás felé akartunk elmenni. Kialakult az az összhang köztünk, hogy nem kellett mondani semmit, szavak nélkül értettük egymást.

Dragojlovics Péter:

Kinek az ötlete volt a zenekar neve, illetve hogy Q betűvel írjátok?

Mózsik Imre:

A név úgy jött, hogy Totya egyszer ment haza éjszaka, és a QSS egy cégnek volt a neve, amit látott kiírva valahova. Másnap elmondta, jót röhögtünk. Azonnal látta mindenki benne a csavart, marha jó zenekarnévnek bizonyult. Akkor már jött Bubu (Papp Gyuri)⁶⁰ is, ő akkor már tarajos volt, folyton vigyorgott. A Motörhead hatására kezdtünk el gyorsulni, egyértelmű volt számunkra, hogy az a tempó a jó. Kezdetben a közép tempós rockot imádtuk, de aztán hanyagoltuk, úgy álltunk hozzá, hogy most ez a rock! Megismertük a GBH-t, az is meghatározó volt, a Ploited⁶¹ szintén, de az igazából hallgathatatlan volt, viszont kellett, mert az volt az a lemez (*Punk's Not Dead*, 1981), ami bebizonyította, hogy bármi megtörténhet. Összeültünk Pesten húszan, és hallgattuk. Egyértelmű lett, hogy melyik zenei világhoz kell tartoznunk.

Dragojlovics Péter:

Ha már szóba került a többi brit punkbanda: a Clashtól játszottak dalokat a korabeli magyar punkzenekarok?

Mózsik Imre:

Nem nagyon, mert az nem az a fajta zene, amit csak úgy játszogat az ember. Mi akkor még csak a három akkordnál tartottunk. Szerettünk mindenféle zenét, de nagyon alapszinten

⁵⁸ Az ETA 1981 és 1983 között működő punkzenekar, az 1980-as évek ők voltak a legnépszerűbbek és a legprofibbak a szcénában.

⁵⁹ Sháty Róbert az ETA basszusgitárosa.

⁶⁰ Papp György Zoltán (1965) énekes, szövegíró, a QSS, a Marina Revue, majd a Tizedes Meg a Többiek tagja.

⁶¹ Az Exploited 1979-ben alakult brit punkzenekar.

volt a zenei kitárulkozás, még nem dolgoztuk fel az összetettebb harmóniákat. A Clash már egy új korszak volt, sajátos megoldásokkal azt illetően, hogy miként szóljanak a hallgatósághoz. Gondolatokkal telített volt a zenéjük. Az ember szedegeti le a számaikat, és rájön, hogy nagyon színesen alkottak. Rám egyébként inkább a brit zene volt hatással. Még a legegyszerűbb számokban is van olyan akkord, cinütés vagy bármi, amitől átmegy az információ, a mondanivaló, a cél az, hogy kapj valamit. A mai napig ezt figyelem. A Supernemben⁶² is van az a szöveg, hogy „Most jön az a rész.” Ezek határozzák meg a maradandóságot. Az ember szeret visszakanyarodni oda, ahonnan indult, visszajönnek azok az illatok, amiket akkor éreztél, amikor először hallottál egy dalt. Az AC-nél is így van ez: negyvenmilliószor meghallgattam oda-vissza, kívülről tudom, de időnként muszáj visszakanyarodni, és megerősíteni magadban, hogy minden rendben van. Bár vannak olyan zenék, amiket ha ma visszahallgatok, akkor hüledezek, hogy vajon mit is gondolhattam anno!

Dragojlovics Péter:

Mondanál példát?

Mózsik Imre:

Az Exploited óriási csalódás volt, amikor újra elővettem. A QSS-ban úgy szoktuk mondani, hogy annyira jó, hogy ennél rosszabb már nem lehet. Akkor még jó volt, amikor még érdekelt a zaj, de ma már az égvilágon semmit nem ad vissza nekem. Van még pár ilyen dolog, aminek ugyan érzem a hatását, de már túlléptem rajtuk.

Dragojlovics Péter:

Mit szóltatok, amikor Gyuri bejelentette, hogy kiszáll és átmegy az alakuló Marina Revue-be⁶³?

Mózsik Imre:

Sírtunk. A Marina Revue nagyon menő volt, megvoltak a hajak, a zenei tudás, a kapcsolatrendszer. Totya is beszállt hozzájuk egy időre, amíg Rupaszov Tamás⁶⁴ Franciaországban volt. Nekem akkor jött a Tizedes meg a Többiek⁶⁵. De akkora már úgy összeszoktunk a QSS-sal, hogy azt egyetlen másik zenekar sem tudta pótolni.

Dragojlovics Péter:

Volt közös koncerted a Tizedessel?

Mózsik Imre:

Egyszer, az Ifiparkban, arról van is fotóm valahol. Az volt életem első igazi koncertje. Tizedes (Márton Attila)⁶⁶ haját sörrel belőttük, oldalt kiborotvált. Ő egy kőkemény arc, ő az, amit látsz. Imádom az ilyen embereket. Akkor azt hittük, hogy lesz folytatás, de aztán bezárt

⁶² A Supernem 2001-ben alakult dallamos punk/rock zenekar

⁶³ A Marina Revue az első hazai hardcore zenekar, amely 1984 és 1985-ben működött.

⁶⁴ Rupaszov Tamás (1967) basszusgitáros, zeneszerző, a hazai punkszintér meghatározó alakja, a Trottell Records alapítója.

⁶⁵ 1981-től 1987-ig létezett punkzenekar.

⁶⁶ Márton Attila (1965) gitáros, zeneszerző, a Tizedes meg a Többiek, a Psycho és a Bandanas tagja.

a Park, és nem lett semmi. Éreztem, hogy nincs ereje az egésznek. Viszont az egyik számot én írtam!

Dragojlovics Péter:

Mi volt ennek a dalnak a címe?

Mózsik Imre:

SPG Fuck.

Dragojlovics Péter:

Milyen emlékeid vannak az Ifiparkos koncertről?

Mózsik Imre:

Nézd, számunkra a Park olyan volt, mint a Wembley⁶⁷.

Dragojlovics Péter:

Egy szentély...

Mózsik Imre:

Igen, egy szentély... Aki ott fellépett, az félisten volt. Az utolsó szezonjában még pont kifogtam, aztán bezárták. Mi voltunk a legutolsó kis senkik a fellépők között. Az maradt meg, hogy mire felfogtam, mi történik, már le is mentünk a színpadról. Egyébként felmerült, hogy a QSS-sal is eljátszunk pár számot, aztán ebből persze nem lett semmi.

Szóval végül visszamentem Dezsőékhez. Előkerült Barangó (Bajtai Zoltán),⁶⁸ ő nyolctíz évvel idősebb volt nálunk. Nagyon alpárian, de mégis szívhez szólóan tudta megfogalmazni ezt a szocreál kalamajkát, ami akkor itt volt. Meg idősebb is volt nálunk, és annyit tudott inni, hogy már csak emiatt is felnéztünk rá. De még nem láttuk benne a művészt. Emlékszem, egyszer fenn voltunk Dezsőéknél, és a keze ügyébe került valamilyen billentyűs hangszer. Részeg volt, elkezdett klimpírozni, borzalmas volt. Kimentünk Dezsővel cigizni, és egyszer csak elkezdtek értelmes dolgok kiszűrődni a szobából. Visszamentünk, és kiderült, hogy a fickó évekig zongorázott, tök jól játszik, csak bele kellett jönnie. Ez volt a helyzet a gitárral is, először sehogy sem volt jó, aztán lassan összeállt a kép, felsejlett a zenészi képessége.

Elég intenzíven éltünk, már máshol is játszottam, például a Bajonett Bisztróban⁶⁹. Az unokabátyám a Kézi Chopin⁷⁰ tagja volt, abba is belehallgattam, szóval az igazán jó humorú, elszállt feelingű zenéből is már korán kaptam egy adagot. A Zalka Máté Főiskolán volt egy

⁶⁷ A Wembley Stadion egy labdarúgó-stadion volt Londonban, Angliában. A stadion az Angol labdarúgó-válogatott otthonául szolgált 1923 és 2000 között. Az 1948. évi nyári olimpiai játékok, az 1966-os labdarúgó-világbajnokság és az 1996-os labdarúgó-Európa-bajnokság egyik helyszíne volt. Befogadóképessége 82 000 fő számára volt biztosított. Itt rendezték a híres 6–3-as magyar győzelemmel véget érő mérkőzést 1953. november 25-én. 2000-ben bezárták, majd lebontották.

⁶⁸ Bajtai Zoltán (1958) énekes, szövegíró.

⁶⁹ Az 1980-as évek elején alakult underground együttes.

⁷⁰ A Kézi Chopin 1983-ban alakult underground zenekar, énekesük, Legát Tibor később újságíróként lett ismert.

klasszikus rockot játszó zenekar, a Perzeusz,⁷¹ ami főleg katonákból állt. Ott találkoztam Somossy Olivérrel, aki rajtam kívül az egyetlen civil volt az együttesben. Basszusgitározott, majd később neves DJ lett. Vele a mai napig barátok vagyunk. Akkoriban derült ki, hogy van tehetségem ahhoz, hogy megoldjam, ha felhívnak, hogy tíz perc múlva le kéne játszani egy koncertet.

Játszottam dzsessz-rock bandákban is, például a Singer varrógépében⁷². Amikor Michel hazajött a vendéglátózásból a Simmons elektromos dobjával, akkor belépett ebbe a zenekarba. Kondor Csaba⁷³ gitározott, imádtam, amit csinál, áhítattal néztem. Michel elment tőlük az Emeletbe⁷⁴, ezért meghirdettek egy meghallgatást, amiről csak azért tudtam, mert akkor már mi uraltuk a terepet a Táncsics aljában, és az egyik ottani teremben tartották. Én éppen a szomszéd teremben gyakoroltam, és hallottam, hogy idegen dobolás szűrődik át, aztán abbamarad, valakitől elköszönnek, majd jön valaki más, és az is elkezd dobolni. Akkor kaptam meg Frank Zappától⁷⁵ az *Apostrophe*-ot bakeliten, amire olyan szinten kattantam rá, hogy addig fel sem álltam, amíg nem tudtam az egész lemezt. Benéztem, és hallom, hogy „Nem jó, nem jó!”. Tizenhárom-tizennégy éves voltam. Kérdezik, hogy „Szia, mi van?” „Beülhetek?” – kérdeztem. „Gyere!” Elkezdtünk játszani. Azért is akartam beülni, mert a zappás figcsiket nem tudtam a Taktonon eljátszani, az ottani pedig egy nagyobb dobcucc volt, több tammal. Elkezdtem ezeket próbálgatni. Kondor nézte, hallgatta, aztán jammeltünk, megállt, és egyszer csak azt mondja, hogy „Imádom, ahogy zappás figcsiket nyomatsz, úgyhogy te vagy a dobos!”.

Úgy szerveztünk bulikat, hogy megtudtuk, hol lesznek építőtáborok, felszálltunk a komplett zenekari cuccunkkal a vonatra, és lementünk az előre kiszemelt helyszínre. Elmondtuk, hogy mi egy zenekar vagyunk, játszunk nektek, ha adtok kaját és szállást. Mennyei pillanataink voltak. Ebben az együttesben képzett zenészekkel kerültem össze, itt volt lehetőségem megtanulni a dzsessz-rock dobolás alapjait.

Végül a Singerből azért rúgtak ki, mert szombat délelőttre tették mindig a próbákat, és nem értették meg, hogy én szeretném nézni a délelőtti rajzfilmeket, még ha punk vagyok, akkor is. Ilyen szinten ragaszkodtam a gyerek-mivoltomhoz, ez akkor még felülbírálta a dzsessz-rockzenész mivoltomat.

Dragojlovics Péter:

A többieknek nem volt kifogása ez ellen? Nem mondták, hogy mi punkok vagyunk, te mégis elmész dzsessz-rockot játszani?

Mózsik Imre:

Nem, mert egyértelmű volt, hogy mi zenészek vagyunk és bárkivel bármi történt zeneileg, és ez fontosabb, minthogy kitarunk-e a punk mellett. Izzott a levegő, ha a zene csak szóba jött valahol, ezt ma már nem érzem. Régen az volt, hogy lesz P. Mobil

⁷¹ A Perzeusz az 1980-as évek elején működő katonazenekar.

⁷² A Singer varrógépe az 1980-as évek elején működött dzsessz-rock zenekar.

⁷³ Kondor Csaba dzsesszgitáros.

⁷⁴ Az Első Emelet az 1980-as évek egyik legnépszerűbb popegyüttese, 1982-ben alakult.

⁷⁵ Frank Zappa (1940–1993) gitáros, énekes, dalszerző, a rock legendásan polgárpukkasztó, beskatulyázhatatlan zenét játszó alakja, 1991-ben Budapesten is fellépett.

vagy HBB a Parkban, vagy LGT⁷⁶ a Tabánban, és már reggel felkeltél, és izgatott voltál, eköré szervezted az egész napodat. Legyen elég cigim! Vegyek szendvicset, vagy inkább sörre költsem a pénzem? Lesz-e még hús forintom – mert az is még három plusz sör! Amikor kimentem az utcára, láttam, hogy farmeres csoportok mászkálnak mindenütt. Aztán beálltunk a sorba három órával a koncert előtt, hogy legyen jó helyünk. Ma, ha játszik valaki, átveszem a jegyet, vagy kinyomtatom, odamegyek, dülöngélek egy kicsit a tömegben, és ennyi. Ott még minden egyes hangot szívunk magunkba. A V'Moto-Rocktól⁷⁷ kezdve bárkitől, aki felment egy színpadra. Első Emeletre sokat jártam – általában Discharge-os⁷⁸ pólóban – egyrészt, mert három-négy csajjal is össze tudtam jönni, másrészt mert Michel játékát élveztem. Pontosabb volt, mint egy dob gép a Simmons dobjával. Amikor később hazajártam Amerikából, egyszer elkaptam egy Emelet-beállást, ahol jammeltek. Még Amerika után is elájultam tőlük, nagyon jó zenészek voltak az együttesben.

Sokat lehet köszönni a magyar zenészeknek, noha sokszor nagyon nem értékelik őket úgy, ahogy megérdemelnék. Ezek az emberek olyan körülmények között alkottak, hogy el sem lehet mondani. Amikor egy pár dobverőért át kellett villamosozni a városon, mert csak egy helyen lehetett kapni, vagy ha eltört a lábcin-állvány, akkor menni Dubánhoz,⁷⁹ mert csak ő értett hozzá. Néha megkérdeztem, mikor jön valami új áru, azt mondta, két-három hét múlva tud egy Amatit becsempészni Csehszlovákiából. Nem is értem, az ismert zenészek hogyan tudtak Marshallokhoz jutni. Emlékszem, mindig ott álltunk a Hangszerbizományi kirakata előtt. A használt Tama Swingstar hetvenezer forintba került. Akkor, amikor háromezer forint volt egy tűrhető fizetés. A Tama alsó kategóriája volt, mégis nagyon drágán adták. Elmentél egy koncertre, és nem is értetted, hogy van ott egy Marshall. A hangszereket, és a példazenéket valahogy meg kellett szerezni; haza kellett hozni, megjavítani, ha baja volt, vagy a lemezeket átmásolni mindenkinek, hogy ők is hallják, mi történik a világban. Aztán ki kellett elemezni az albumokon hallott számokat, utána elmenni egy terembe, és megcsinálni ugyanazt, úgy, hogy nem láttad a zenekart élőben, szemmel nem tudtál leszedni semmit. Más feladat volt akkor zenésznek lenni. Nem voltak kották. Mindenki fülről jött rá, hogy mit fog a gitáros, hova üt a dobos. Ez egy teljesen más hozzáállást kívánt, mert kénytelen voltál szívből csinálni, rááldozni a cipődet, a nadrágodat, a családodat, az idődet, hogy meg tudj szerezni egy Sabbath⁸⁰-lemezt.

Ez volt a filmekkel is, mivel a nyugatiakat ritkán mutattak be, ezért ha el is kaptunk egyet, azt A-tól Z-ig magunkba szívtuk. Én értékelném, ha most is az lenne, mint akkoriban, bár már több mint tíz éve nem nézek tévét. Hétfőnként például nem volt adás, meg kellett oldani, hogy mit csináljunk. Találkoztunk, olvastunk, Rádiókabarét hallgattunk, bár, ha bárhová mentünk, azt akkor is meg tudtuk hallgatni, mert üvöltött mindenhol az egész országban. Havonta egy-két filmet adtak, és biztos lehettél benne, hogy azokat mindenki megnézi, másnap pedig megbeszéljük. Mindent igyekeztél megragadni, és teljes mértékben érzékelné. Aztán ismét szerencsém lett, mert visszatérhettünk Amerikába. Apámat

⁷⁶ Az LGT az első hazai rockszupergrup, ami 1971-ben alakult.

⁷⁷ A V'Moto-Rock 1977-ben alakult soft rockot játszó együttes, az 1980-as évek elején aratták legnagyobb sikereiket. 1989-ben feloszlottak, énekesük, Demjén Ferenc szólópályára lépett.

⁷⁸ A Discharge 1977-ben alakult brit hardcore együttes.

⁷⁹ Dubán Dezső (1951) dobkészítő mester.

⁸⁰ A Black Sabbath 1968-ban alakult, a heavy metal megteremtőinek tartják őket, de valójában hard rockot játszottak.

visszahívták, mivel nagyon szerették ott. Megtudtam, hogy fél éven belül megyünk ki öt évre, és csak nyaranta jövünk haza. Ennek hallatán, meg hogy Totya be fog vonulni, csináltuk meg a QSS-sal azt a bizonyos demókazettát.

Dragojlovics Péter:

Hogy jutottatok be a Magyar Rádióba?

Mózsik Imre:

Totya suttuyomban lebeszélte egy vékony, szakállas, hetvenes évekbeli kinézetű arccal, hogy egy éjszaka bemegyünk feketén, és kétezer forintért felvesszük a számainkat. Sajnos aznap otthon felejtettük a basszusgitár-torzítót, úgyhogy nem teljesen úgy szólal meg a zenekar a felvételen, ahogy szerettük volna, de nem volt pénzünk taxira, meg nem volt akkor olyan a világ, hogy éjjel csak úgy hazaugrasz. A stúdióban hallottuk először a szövegeket. Próbákon minket inkább a zene érdekelt, a szövegírást pedig Barangóra bíztuk. Az volt a cél, hogy nagyon kemény zenét csináljunk, amire majd Barangó könnyen ráhörög valamit. Mivel nem volt énekcuccunk, nem ismertük a szövegeinket, ezért minden ott derült ki a felvétel pillanataiban. A próbán meg én biztos nem figyeltem oda rá, ha elmondott egy-két sort, mert mint mindig, éppen azzal lehettem elfoglalva, hogy mikor esik szét a dobom. Felvettük az alapokat.

Dragojlovics Péter:

Ha jól tudom, eldugtátok a vodkáját, hogy biztos tudjon énekelni, amikor sor kerül rá, de hiába.

Mózsik Imre:

Igen, igen. A rádióban, ha bemész a vécébe, van négy-öt helyiség, és a közepsőnek a tartályába raktuk be a piáját, de misztikus képességekkel megtalálta. Nem is vettük észre, hogy keresi. Utólag azt mondom, hogy kellett, hogy megtalálja, mert attól lett az, hogy a torkából is fröcsögött a nyál, amikor énekelt, és ez fontosnak bizonyult. Szóval bement az énekesfülkébe, és mi akkor ismertük meg a szövegeket. A hangmérnök is meghallotta, és kezdett egyre idegesebb lenni, mert rájött, hogy ha bárki bejön, és szintén meghallja, vége a világnak, börtön mindenkinek. Mi még gyerekek voltunk, nem igazán fogtuk fel az egészet a súlyát, csak hallgattuk, hogy *De geci jó ez!, Tíz főtitkár meg Kézigránát kell*, mi van itt?! Ott jöttünk rá, miről szólnak a szövegek. A *Kézigránát*nak a refrénjét felénekeltek csordavokállal. Kezdt összeállni a kép.

Dragojlovics Péter:

Az igaz, hogy miután elkészült a demó, a rendőrség nyomozott az ügyben, lévén illegálisan készült?

Mózsik Imre:

Én nem tudok róla, de bármit el tudok képzelni, mivel mi budai punkok voltunk, talán kicsit jobban szem előtt voltunk. Sokat rosszkodtunk, ez tény, de apám a hírszerzőknél volt

vezető beosztásban, és ha megtudta volna, biztos, hogy szól, mert nyitott könyv volt előtte, hogy milyen zenét csinálunk. Amikor elkészítettük a demót, hazamentem, és egész nap azt nyomattam, teljes hangerővel, azt hallgatta az egész környék. Bejött apám és kérdezte, hogy „Ezt csináltátok az éjjel?” – „Igen.” – „Jó, akkor oda kell majd figyelni.”

Aztán 1985-ben szüleimmel kimentem az USA-ba. Tele voltam izgalommal, mert hároméves koromban jártam ott utoljára, és az indián-dolog miatt is, ugyanis világeletemben nagyon nagy indiánmániás voltam, és hát persze a zene miatt. Tudtam, hogy ott aztán mindent be tudok pótolni, amiről lemaradtam Londonban és Budapesten. Mindig is visszavágytam Amerikába. Tizenhat éves fejjel kijutni oda elég kemény volt. Nem tudtam, mi vár rám, a filmekből indultam ki.

Olyan képek voltak fejemben Amerikáról, amik egyáltalán nem feleltek meg a valóságnak. Fél év-egy év kellett, amíg lélekben át tudtam állni. Nagyon hamar kirajzolódott, hogy Amerika egy műanyag világ és az is, hogy nem játszott Prince⁸¹ minden sarkon, és az AC sem. Ki kellett tapasztalni, milyen a rendszer, hogyan kell hozzájutni bármihez. Ott vagy egy nagyvárosban, és nem tudod, mi hogyan működik.

Véletlenül tekergettem a rádiót, és belefutottam egy koncerthirdetésbe, így tudtam meg, hogy a közeljövőben Washingtonban játszanak az AC-ék. Beleremegtek a lábaim. Húsz dollár volt a jegy, ami az itthoni ötezernek felelt meg. Akkor már az új dobos (Simon Wright⁸²) volt és Brian⁸³. Ez kicsit idegesített, mert nekem Phil Rudd az AC dobosa, és a kopasz (Chris Slade⁸⁴), meg a kamionsofőr nem adják vissza ugyanazt. A Malmsteen⁸⁵ volt az előzenekar.

Dragojlovics Péter:

Érdekes párosítás.

Mózsik Imre:

Igen, ez is idegesített, de végül nagyon nagy élmény lett belőle. Csak két hete voltam kint akkor, és azelőtt még az volt a nagy dolog, ha hozzájutottam egy olyan *Bravóhoz*⁸⁶, amiből nem vágják ki a képet. Csak álmodoztunk a világról. Washingtonban elkezdtek életre kelni a hőseim. Ott láttam a *Cure*⁸⁷-t is, még egy ezeröttszáz fős színházteremben, akkor jött ki a *Head On The Door* lemezük. Döbbsentem álltam, annyira ég és föld volt az itthoni zenekarokhoz képest, főleg, ahogy megszólalt.

Dragojlovics Péter:

A Motörhead-et láttad, amikor 1984-ben játszottak Budapesten?

⁸¹ Prince (1958–2017) amerikai gitáros, énekes, dalszerző.

⁸² Simon Wright (1963) brit dobos.

⁸³ Brian Johnson (1947) énekes, 1980-ban, Bon Scott halála után került az AC/DC-be.

⁸⁴ Chris Slade (1946) brit zenész, aki a Manfred Mann's Earth Band, az Asia és az AC/DC együttes dobosa is volt.

⁸⁵ Yngwie Johann Malmsteen (1963) svéd gitáros. A neoklasszikus metal keresztapja, hiszen az első olyan gitárosok közé tartozik, akik a heavy metalt komolyzenei elemekkel ötvözték.

⁸⁶ A *Bravo* egy 1955 óta létező tinédzsermagazin.

⁸⁷ A Cure 1976 óta létező brit zenekar, a dark rock egyik legfontosabb együttese.

Mózsik Imre:

Nem, mert külföldön voltam, de ismerem a sztorit. Lemmy⁸⁸ nyilatkozta a *Circus* magazinnak Amerikában, hogy élete egyik legnagyobb élménye volt, és a budapesti közönség „fuckin’ crazy” volt, „a gyerekek még a pólóikat is felgyújtották”, akkora koncert volt, hogy azt sosem felejtí el. Ő is érezte, hogy olyat kapnak az emberek, ami még nem volt itt, és talán nem is lesz többé. Ezt ő felfogta. A Queenről⁸⁹ is lemaradtam, pedig lejátszották a csillagokat a magyaroknak. Őket sose láttam élőben. Én két frontembert tartok számon: Bon Scottot és Freddie Mercury⁹⁰, mindenki más B-vonal vagy szólista. A Beatlesben⁹¹ pedig nem volt frontember!

Visszatérve az Egyesült Államokra: az viszont nagyon tetszett, hogy a suliban lehetett zenét és más művészeti tárgyakat tanulni, tehát sok opció volt, hogy az ember kipróbálja magát. Ott tanultam meg spanyolul is, meg a bigband-dobolást is, sőt a klasszikus zene is ott indult be nálam. Ahogy elterjedt, hogy zenész vagyok, csináltam saját zenekart, itt-ott írtam egy számot. Minden pénzemet zenére költöttem. Alkoholra nem kellett költeni, mert a követségen az alkoholraktárt nevezték ki nekem gyakorló szobának, úgyhogy bementem, doboltam két-három órát, aztán, ha péntek vagy szombat volt, fogtam valami italt, és mentem bulizni. Itthon jártam még Nesztor Ivánhoz,⁹² de mivel nyolc-tíz zenekarban játszottam, nem gyakoroltam ki a feladatot idő és kedv hiányában, ő meg nem pazarolta rám az idejét, és három-négy alkalom után, közölte, hogy távozzak. Sírva mentem haza. Amerikában viszont nekiálltam, és szerintem a mai napig abból élek, amit ott gyakoroltam.

Érdekelt a funky, és elkezdtem magamba szívni, de rájöttem, hogy ott nem hallgathatja csak úgy fehér ember azt a zenét, arra kellett valami rejtélyes engedély a színes bőrű sulitársaimtól, és amíg ezt kiérdekeltem, az legalább egy évembe került. A suliban az elején nem engedtek még az amerikai részlegbe, mert nem tudták, milyen szinten beszélem a nyelvet. Az első években az International School-részben voltam. Az amerikai gondolkodás és a brit teljesen más. Perfekt angol voltam, de brit akcentussal, amivel nem jutottam messzire, így aztán amerikanizálni kellett a kiejtésemet. Mostanában szavanként hozom vissza, mert tolmácsként is dolgozom néha, de már nem ugyanaz.

Sokat gyakoroltam, és szabadidőmben jártam a hangszerboltokat, elmentem, megnéztem, jött-e valami újdonság. Jópofiztam az eladókkal, és kipróbáltam mindent. A dob- és cintányér márkákat ismertem kívülről, soroltam a méreteket, a színeket. Ez volt az az időszak, amikor bejött a dobgép, aminek következtében rezegni kezdett a dobosok alatt a lécz. Már akkor látható volt, hogy jön a „most nem dobolás lesz, hanem megoldjuk dobgéppel”-világ. Elmentem, vettem egy dobgépet, és gyorsan kikupálódtam ezen a téren is.

Akkoriban lett menő a tipikusan Washingtonra jellemző go-go zene, a hiphop elődje. Ez egy belassított, groove-os cucc, ami arról szól, hogy megtelik egy sportcsarnok feketékkel, beindul az alapritmus, arra rárappele valaki, a gitáros bepenget egy hangot, és kongásokkal

⁸⁸ Lemmy Kilmister (1945–2015) brit basszusgitáros, énekes. A rock egyik legnagyobb legendája. 1975-ben alapította meg a Motörhead együttest, amely halálával szűnt meg.

⁸⁹ A Queen 1971-ben alakult brit együttes. Az első éveikben glam rockot játszottak, az 1970-es évek végén a funk és a diszkó irányába ment el a zenéjük.

⁹⁰ Freddie Mercury (1946–1991), a Queen énekes, billentyűse. A rock egyik legnagyobb „torka”. AIDS-ben hunyt el.

⁹¹ A The Beatles 1960-ban alakult brit zenekar.

⁹² Nesztor Iván (1946) dzsesszzenész, dobtanár.

felpörgetik a hangulatot. Négy-öt banda lép fel egy este, mindenkinek van egy félórás blokkja. A crack, a DC hardcore, meg a go-go akkor és ott az orrom előtt, gyakorlatilag egyszerre indult el. Egy go-go szám alsóhangon tizenöt-húsz perces volt, és csak meglelt dobosokat engedtek a közelébe. Házi feladatként a szobámban kicsontoztam néhány alapszámot. Egyik nap, zeneóra előtt összeszedtem a bátorságom, és megvillantottam a többieknek a go-go dobolásom. Más esetben súlyos szentségtörésnek számított volna, hogy egy fehér gyerek go-gót dobol csak úgy, de ráéreztem a lényegére, és azt mondták, beajánlanak az egyik kisebb go-go csapatba. Persze ebből nem lett semmi, de inkább azért, mert lelkileg kicsi voltam még ahhoz, hogy egy komoly, társasággal dobolgassak az amerikai éjszakában, miközben mindent jelenteni kellett volna a követségben. Mindenesetre az egyik dobos sráccal jó barátságba kerültem, egyszer meg is hívott magához. Akkor jártam először amerikai gettóban. Összeraktuk a dobját a szobájában, és estig püföltük. Elfogadható szinten kikupálódtam mindenféle műfajban. Láttam a Bad Brains,⁹³ akkor indult be a DC-hardcore, a Minor Threat⁹⁴ tehát ezt is átélhettem testközelből. A washingtoni élőzenei lehetőségek nagyon korlátozottak voltak, ezért kénytelenek voltunk néha felmenni New Yorkba, mert a koncertek nagy része inkább ott zajlott, meg a közelben lévő nagyobb arénákban. Nagyon unalmas hely volt Amerika a nyolcvanas években nekem. Előbb-utóbb elkezdtem lázadni Amerika ellen is. Sikerült ebbe belevonni pár ottani barátomat, mivel a Minor Threat is tulajdonképpen Amerika ellen lázadt, csak ők ezzel a straight edge-dologgal. Csak utólag rajzolódtam ki számomra, hogy milyen kemény is volt ez, mert én onnan jöttem, hogy igyuk szét magunkat meg törjük szét az üveget.

Dragojlovics Péter:

A funkyban kiket szeretsz? Curtis Mayfield,⁹⁵ Sly Stone?⁹⁶

Mózsik Imre:

Inkább az újabb előadókat kerestem: sok ismeretlenebben kívül a Sugar Hill Ganget, Jessie Johnstont – ő korábban gitáros volt Prince-nél, és természetesen Prince-t. Nekem akkor kicsit összemósódott a dzsessz és a funky. Volt a *Doing Da Butt* című dal, amit egy helyi go-go zenekar játszott, az a számuk világhíres lett, de a többi nem. Megismerkedtem egy Cameron nevű eladóval az egyik hangszerboltban, akivel nagyon megszerettük egymást. Láttam, hogy mindent megütogetek, kiprobálok. Meghívott a koncertjeire. Ha hallottál már tízes színvonalú, szívből jövő, alázatos, mégis világszínvonalú, laza, ízléses dobolást, akkor az övé az volt, mégis dobböröket adott el egy boltban.

Egy sztori ehhez: az egyik hangszerboltban tartott Billy Cobham⁹⁷ egy úgynevezett drum clinic-et, amire elmentem, csak sajnos nem maradtam végig, és ezt a mai napig bánom. Kijött Cobham az új fehér Tama dobjával, játszott, varázsolt, aztán lehetett kérdezni tőle.

⁹³ A Bad Brains 1976-ban alakult zenekar, akik ötvözték a hardcore-t és a dzsesszt.

⁹⁴ A Minor Threat 1980 és 1983 között működő amerikai hardcore együttes.

⁹⁵ Curtis Mayfield (1942–1999) amerikai soul, funk és rhythm & bluesénekes, zeneszerző és gitáros. Leginkább a The Impressions-szel közös templomi zenéjéről ismert, és a *Superfly* című film betétdaláról. Ezen és más munkák miatt nagy elismerést kapott, mint az afroamerikai politikai célzatú funk úttörője.

⁹⁶ Sly Stone (1943) amerikai billentyűs, énekes, dalszerző. Zenekara rendszeres résztvevője az 1960-as évek végén a fesztiváloknak. A funky másik úttörő képviselője.

⁹⁷ Billy Cobham (1944) amerikai dzsesszdobos, zeneszerző.

Akkor annyira nem kötött le, úgyhogy eljöttem. Akkor már menő voltam, ment a csajozás, aznap házibuli volt, úgyhogy ellinkeskedtem Billyt. Másnap jött az egyik dobos gyerek a suliban, hogy „Te mit kaptál Cobhamtól?” „Micsoda?” „Én kaptam egy ride-ot állvánnyal!” Kiderült, hogy a végén szétosztogatta a dobját a lelkes nézők között. „Egy tam a tiéd, a másik a tiéd” – egy harmadik gyerek kapta meg a lábdobját, én meg elmentem smárolni.

De bekerültem a helyi szcénába. Akkoriban sokat gyakoroltam, és ahol csak tudtam, toltam magamat. Ippy Tomby néven összejött egy banda helyi srácokkal, a helyi rádió leadta az egyik számunkat. Akkoriban jött be a DAT magnó. Nem is értettük, hogy mi ez. Akkor láttam egeret is először, amikor a producer dolgozott a billentyűhangszíneken a számítógépen.

Ezzel egy időben viszont alig vártam, hogy hazajöjjünk, mert gyűlöltem Amerikát, rohadt korlátolt hely volt nekem. Folyton beleütköztem abba, hogy bármikor benyomhatok egy olyan gombot bárkin, ami előhossa Vietnámot, a szexuális prúdséget vagy valami más beprogramozott aggódnivalót. Pedig olyan szinten híre ment a környéken, hogy van egy fehér gyerek, aki ráver a fekete dobosokra, hogy már ez elég lett volna, hogy beindítsak egy karriert, de utáltam ott lenni. Mindig is átláttam rajta. Bennem volt az indiánosdi gyerekkorom óta, és azért is vágytam oda vissza. De rájöttem, hogy gyakorlatilag kiirtották az indiánokat, a hálaadás napján pedig levágják az összes pulykát, és megünneplik, hogy megkapták Istentől ezt a földet. Holott nem tőle kapták, hanem kiirtották az indiánokat, és nem értettem, hogy emberek hogy tudják ezt figyelmen kívül hagyni. Aztán rájöttem, hogy azért, mert szét vannak már programozva ezzel az Amerika az első-dologgal, meg a szabadsággal, és ez annyira elveszi az emberek agyát, hogy nem is érdekeli őket az ára. De én utánajártam, és ugyanolyan népirtás volt, mint a náciknál vagy a vörös khmereknél. Erre, meg a rabszolgatartásra alapították az egész országot. Odament Kolumbusz, és noha egy már egy hónap után kiderült, hogy ez nem India, ehhez képest még ma is indiánoknak hívják az őslakosokat, mert ilyen szinten nem érdekeli őket az egész. Hollywood pedig szépen segít elsimítani ezt az egészet. Legyilkoltak egy természetbarát kultúrát, és a vérükön csúszkálnak, jaszkariznak. Amerika a halálra épült, méghozzá nagyüzemi szinten. Szembesültem azzal a programozással, amit nem lehet kikerülni. Amerika tényleg az álmok országa, ha hülyére veszed az embereket; de ha nem azt monddod, amit elvárnak tőled, már furcsán néznek rád. Van egy elfogadott irány, amivel, ha az ember együtt megy, akkor neki is „yeah”, de ha szóvá teszel bármit és kérdezel, kirekesztett leszel. Én pedig örök lázadó vagyok. Vissza is utasítottam az állampolgárságot, mert ott akartak tartani, „ki akartak menteni”. Az volt a feltétel, hogy két évre elmegyek katonának. Emlékszem, üldögéltem a konyhában, néztem ki az ablakon, és arra jutottam, hogy az egyetlen opcióm, hogy nem vonulok be, mert én nem tartozom közéjük. Mutass még egy embert, aki visszautasítja ezt a lehetőséget!

Itthon még szocializmus volt, de ennek ellenére hazajöttem, nem fejeztem be az egyetemem sem, mert hiányzott az itthoni társaság, a lelkiség. Túl a zenén, az, hogy minden egyes alkalom különleges, amikor együtt vagyunk. Ezt ott nem találtam meg. Nem vagyok elborult spirituális ember, de szívesebben beszélgetek a gyerekkori barátommal egy fröccs mellett a Badacsonyan, mint a Capital Centerben egy Budweiser mellett egy amcsival. Én lenéztem és most is lenézem az amerikaiakat, mert hazugság, amit hirdetnek. A mai napig nem bántam meg, hogy visszautasítottam az állampolgárságot, sőt büszke vagyok rá. Én ott rájöttem, hogy magyar gyerek vagyok, itt akarok élni. Most már jön be hozzánk is a

kapitalizmus, meg az áhított nyugati kultúra, szóval szépen érezhető a távolodás az emberek között, a tárgyak túlértékelése, meg ez a neoliberais idea, hogy mindenki kikérhet magának bármit, és bárki lenácizhatja a másikat. Ez rémisztő. Ettől menekültem, hogy az emberek ellenállhatatlan késztetést éreznek arra, hogy a felsőbbrendűen kezelt kiváltságaikat, mert ezek nem jogok, hanem kiváltságok, érvényesítsék. Erről részben a hollywoodi filmek tehetnek. Amerikában megfigyeltem, hogy filmek programoznak be bizonyos viselkedési normákat, sablonokat, és az emberek, főleg a nagyvárosokban, egyedül vannak, el vannak szeparálva, még csak nem is értik a „barátság” szó valódi értelmét. Filmekből kiragadott mondatok, szituációk alapján cselekszenek, olyan helyzeteket igyekeznek teremteni, amik a filmekben jóvá lettek már hagyva: hogy a végén belovagolj a naplementébe és a tiéd legyen a fehér csaj. Hollywood a televízió mellett az egyik legveszélyesebb pszichológiai fegyver.

Szóval menekültem haza, felkészültem, vettem dobverőket, bőröket, ruhákat, lemezeket, még az utolsó napokban is vásároltam. Hatszázötven albumot hoztam haza, amelyek között képes lemezek és más ritkaságok is voltak. Itthon aztán eladtam egy haveromnak, aki nyitott egy használt cédeboltot, így jó helyre kerültek.

Dragojlovics Péter:

Tehát hazatértél az Államokból, de sajnós Cobham-ereklye nélkül.

Mózsik Imre:

Az egész életem ilyen esetekkel van tele, most már megszoktam. Az utolsó amerikai nyaramat fűnyírással töltöttem. Az egyik iskolatársam Spanyolországban kapott ösztöndíjat, és átadta nekem a fűnyírómelóját. Ez arra volt jó, hogy megkerestem arra a pénzt, amit haza akartam hozni. Hoztam egy nagyon szép fekete Pearl-t, és úgy volt, hogy belevágok. Kinn is nagyon jó dobosnak számítottam, alakult volna ott is a karrierem, de nem vállaltam. Akkor még volt értéke a zenésznek, meg lehetett a zenéből élni, volt kultúrája az egésznek. Azóta ez már részben ott is megszűnt.

Dragojlovics Péter:

Mikor jöttél haza?

Mózsik Imre:

A '89-es nyár végén. Akkor már lehetett számítani, hogy valami történni fog, a követségen is ment a forrongás. Amikor hazajöttünk, akkor volt, hogy kinyitotta-kinyithatta (!) a határokat Horn⁹⁸. Az is meg volt szervezve. Az ETA-t idézve: „Oroszország, Amerika / Egy nagy picca: anarchia!”. Ez történelmi kijelentés, tanítani kéne az iskolában, a mai napig igaz. A földön ellenségek, az úrállomáson meg csókolgatják egymást. Ez a legfelsőbb szintekig megy. Ők a legnagyobb megosztók a Földön. Bárki húz velük ujjat, ott kő kövön nem marad. Amerika esetében kétszázhusz évből kétszáz év háború volt. Nem is hagyják békében élni az emberiséget. Mindenki folyamatosan lábujjhegyen áll miattuk.

⁹⁸ Horn Gyula (1932–2013) politikus, közgazdász, a közgazdaság-tudományok kandidátusa, a Magyar Népköztársaság utolsó külügyminisztere, 1994 és 1998 között a Magyar Köztársaság miniszterelnöke volt.

Visszatérve Magyarországhoz, akkor volt a rendszerváltás. Annyira ingerszegény környezet lett itthon, és bizonytalanság, hogy senki sem tudta merre tartunk. Megyünk egyáltalán valamerre? Ez a zeneiparnak nagyon betett. Dívott a playback-láz. A nyolcvanas években volt az Arató⁹⁹-féle meg a Csillagfény¹⁰⁰-diszkó. Ez a dolog akkor elkezdett virágozni, mert az élőzene behalt. Addig voltak a nagyobb helyek, megszokott koncertlehetőségek, zenekarok, és hirtelen csomó klub megváltozott, megszűnt, más tulajdonba került, elmentek emberek. Egy pár neves zenekar – Edda, R-GO – át tudta vészelní ezt, de a klubélet nagyon kezdetleges volt. Nehezen találtam olyan embereket, akikben láttam a jövőt. Ismertem a Fan Fan zenekart,¹⁰¹ és beléptem hozzájuk, hogy ne essek ki a gyakorlatból, addig is legalább lássanak. Árultam magam a dobommal. Abból se lett nagyon semmi.

Dragojlovics Péter:

Pedig 1987 körül úgy nézett ki, hogy be fognak futni.

Mózsik Imre:

Jó volt a maga nemében ez a szintipop, de annyira nyálas volt, hogy hosszú távon vállalhatatlannak bizonyult. Pedig javában tartott még ez az időszak, a kilencvenes évek elején is, sőt akkor igazán. Én hoztam az Amerika-feelinget, ami annyira tetszett nekik, hogy át is lett alakítva a Fan Fan. Kicsit el is szálltunk, nem számoltam azzal, mennyire el lehet, attól, hogy felmész a színpadra és őrjöngenek az emberek. Próbáltuk a funkot meghonosítani, ami akkor még nagyon nehéz volt. Fel is oszlott a zenekar.

Egyébként Soltész Rezsőt¹⁰² is kísértem egy hajón két hétig, és emlékszem, hogy lejöttek neves dobosok is, mert hallották, hogy valami gyerek hazajött Amerikából, és meg akartak nézni. Én csupán egyszer játszottam dobszólót, még a Fan Fannal, Győrben léptünk fel. Az akkor a híremet vitte: látványos dobon játszottam, a legfrissebb elektronikus eszközökkel. De ez akkor nem esett le, húszéves voltam, gátlásos, sosem voltam képes elengedni magam. Nagyon nehéz volt ettől megszabadulni.

Közben a QSS-ba is visszavettek. Nekem nagyon nagy meglepetés volt, hogy az a kazetta, amit a kiutazásom előtt felvettünk, addigra körbejárta az országot, több tízezer másoláson ment át. Azóta is a legtöbb ember a QSS miatt ismer, ezt halálosan komolyan mondom. Akkoriban bárkinek mondtam, de tényleg bárkinek, hogy QSS, az ismerte a nevet, a szövegeket. Vagy neki, vagy valakinek a környezetében megvolt a kazi. Mindenhol telt házak voltak, bármerre mentünk.

Dragojlovics Péter:

Mielőtt kimentél az Egyesült Államokba, nem is koncerteztetek?

⁹⁹ Arató András (1954) az 1980-as évek egyik legismertebb diszkója.

¹⁰⁰ Az 1980-as évek második felének legnépszerűbb diszkója, a Petőfi Csarnokban működött, 1985 és 1992 között. Komplex showműsor volt, videodiszkóval, sztárvendégekkel.

¹⁰¹ A Fan Fan zenekar az 1980-as évek végén alakult popegyüttes.

¹⁰² Soltész Rezső (1945) énekes, zeneszerző.

Mózsik Imre:

Egy buli lett volna, 1984 novemberében, a Ráday Klubban. Akkor már létezett a ZEF (Zivatar Előtti Fülledtség)¹⁰³ Ványi Tamással,¹⁰⁴ ők is felléptek. Szerintem akkor mi voltunk a legjobb hazai punkbanda, nagyon fel voltunk készülve a hardcore-ral, és nagyon meg akartuk mutatni, mit tudunk. Én tizenöt éves voltam, és akkor még a punk nem olyan volt, mint ma, hogy felállítod a hajadat, és punk vagy, hanem kőkemény dzsungel volt. Ki sem mertem menni a büfébe üdítőért. A többiek persze kimentek sörözni, és otthagytak az öltözőben. Ott ültem a dobverőkkel, és ezek csak nem jöttek, aztán egyszer csak hallottam, hogy már az utánunk kiírt zenekar játszik. Kiderült, hogy Barangó lefújta a Csucusu¹⁰⁵ nevű skinheadet gázsprayvel, és kergették a skinheadek végig a Ráday utcán. Dezső véletlenül meglökte Szappanos Gyuri¹⁰⁶ csaját, mire Szappanos összeverte a vécében. Dezsőnek már akkor volt egy stílusa, és rossz időben volt rossz helyen. Be volt dagadva mindene, Totya meg vagy őt ápolta, vagy leütött valakit, vagy őt ütötték le, szóval akció volt mindhármukkal. Így aztán hazakullogtam.

Dragojlovics Péter:

Amíg nem jöttél haza az Államokból, nem léptél fel a zenekarral?

Mózsik Imre:

Nem, csak utána, közben más dobolt.

Dragojlovics Péter:

A [Youtube](#)-on látható egy 1988. januári FMH- koncert.

Mózsik Imre:

Igen, tudok róla, láttam már. Nagyon jó. Bárcsak én doboltam volna azon a koncerten, de akkor kinn voltam.

Dragojlovics Péter:

Nem tudtál arról, hogy mennyire beindult a zenekar, amíg kinn éltél?

Mózsik Imre:

Nem, mert félévente váltottunk levelet. Nem volt egyszerű, mert meg kellett várni a követségi futárt. Szóval hazajöttem, visszaléptem a zenekarba, de én akkor már rocker irányba mentem, elkezdtem növeszteni a hajamat is. Kinn ez nem volt lehetséges, mert ott nagyon ment ez a skatulyázás. Ha hosszú hajad van, rocker vagy, csak velük lehetsz. Ettől igyekeztem mentesíteni magam, semmilyen stílust nem vettem magamra, igyekeztem sima amerikai gyerekként öltözködni, ami egyébként nem könnyű, mert mindennap másban kell lenni, hogy ne szóljanak meg a hátad mögött.

¹⁰³ A Zivatar Előtti Fülledtség 1984 és 1987 között működő skinhead zenekar.

¹⁰⁴ Ványi Tamás (1962) dobos, gitáros, énekes, a Modells, a Mos-OI, majd a ZEF tagja.

¹⁰⁵ Zalaváry András, a korszak skinhead színterének egyik legismertebb alakja

¹⁰⁶ Szappanos György (1966) basszusgitáros, tagja volt többek között a Tátrai Bandnek, a Háborúnak, illetve a Boom-Boom-nak.

Itt álltam tehát mint felkészült dobos, várt a punkzenekarom, mert valóra vált az a kis álmunk, hogy legyen híres a kis kazettánk. De ebből nem sikerült jobban kinőnünk. És ahogy jártuk körbe az országot a zenekarral, volt olyan koncertünk a Kispál és a Borzzal Debrecenben, amin olyan telt ház volt, hogy nem fért be senki. (Akkor még a Kispál nem volt ismert.) Ez 1989 végén történt.

A Tanárképzőn volt egy aula vagy előadóterem, ott volt a buli. A QSS-ről addig nem sok fotó készült, így senki sem tudta, hogy nézünk ki. A beállítás után elmentünk kajálni, majd visszamentünk. Már ott volt a tömeg, és úgy voltunk öltözve, hogy se láncok, se hajak, én ráadásul már hosszú haját viseltem, úgyhogy úgy voltunk vele, hogy meg fognak minket verni, mire elmagyarázzuk, hogy mi vagyunk a zenekar. Párszor be kellett osonnunk a saját koncertünkre. Amikor mentünk föl a színpadra, éreztük, hogy meghökkennek az emberek, mert nem ezt várták. A Dead Kennedysről¹⁰⁷ tíz évre rá láttam az első valamire való fotót, és teljesen átlagos farmeros, pólós gyerekek voltak, mi pedig azt hittük, hogy tarajos, bakancsos figurák. Ha akkor tudjuk ezt, akkor sok erőlködéstől mentjük meg magunkat is, mert ők megmutatták, hogyan kell taraj nélkül előadni ezt a zenét, ami szerintem sokkal menőbb, mint az, hogy most ezt a külsőségét is magadra vedd a punknak. A rendőrök mindig megtalálnak, az emberek úgy néznek rád, mint egy nem normálisra, és észreveszed magadon is, hogy harcolsz valamiért, ami ellen dolgozol is egyben. Legyen mindenkinek jó, de közben mindenkinek rossz is miatta, mert nem az építkezésről szól az egész. Ez a paradoxonja a punknak. Viszont nagyon szerettük játszani, és azt nagyon komolyan vettük. A mai napig komolyan vennénk, ha lenne értelme.

Barangó nem tűnt olyan húzóegyéniségnek, aki ezt át tudta volna ívelni két-három évtizeden át. Ő a kockásterítős vagy talponálló kocsmákat kedveli, és hagyja őt mindenki békén! Csak annak a húsz-harminc embernek akart játszani, akiknek addig is. Szóval nem tudtunk sehogy sem továbblépni. Mindig csak ezek a szedett-vedett bulik, amikből mindnyájan tovább vágytunk. Se Barangóval, se itthon nem találtuk ennek az igazi közegét, és kezdett széthullani az egész. Én is kezdtem másfelé keresgélni, majd jött egy ajánlat. A Fan Fanon keresztül ismertem meg Mester Tamást¹⁰⁸.

Dragojlovics Péter:

Ő korábban a Step együttesben¹⁰⁹ játszott.

Mózsik Imre:

Igen, de akkor még kisfiú volt, húszéves. Én közben elkezdtem autókkal foglalkozni, hoztunk, eladtunk, cserebere, minden. Jól ment, végre ki tudtam élni az autós vágyaimat, lett Porschém, BMW-m. Rájöttünk, hogyan lehet egyszerűen és olcsóbban hozzájutni ezekhez az autókhoz. Az autónepperkedés annyira elvitt, hogy majdnem két évig nem is foglalkoztam zenével, mert nem láttam értelmét, addig szinte nem is láttam a dobomat.

Akkor felhívott Mester, hogy van egy deal. Ki kell menni a Riviérára. Ő már fél vagy egy éve volt kint vendéglátózni, és megismerkedett a hely tulajával, aki egy francia milliomos volt. Michelnek hívták, Jaguarral járt, meg helikopterrel. Ő mondta neki, hogy rakjon össze

¹⁰⁷ A Dead Kennedys 1978-ben alakult amerikai hardcore zenekar.

¹⁰⁸ Mester Tamás (1972) gitáros, énekes, dalszerző.

¹⁰⁹ A Step együttes 1987 és 1890 között létezett popegyüttes, a Dolly Roll, az Első Emelet tagjai alapították.

szépfiúkból egy zenekart, amit világszinten be lehetett futtatni. Volt pénz, próbaterem, és olyan hangszerek, amiket csak akartunk. Három hónap volt a felkészülésre, utána jön a stúdió. Nagyon frankón hangzott. Kellott egy dobos, mert először egy playback dobost vittek ki, aki nem volt teljesen felkészülve. Én annyira benne voltam a kocsi- bizniszben, hogy nem akartak zavarni, de aztán felhívtak, hogy „Imi, nem jönnél?”. Először azt mondtam, hogy nem, de két hét múlva újrahívtak, hogy nagyon kellene. Akkor kimentem.

Két csúcspontja volt a fél évnek, az egyik, hogy voltunk abban a stúdióban, ahol a Cure vette fel a *Kiss Me, Kis Me, Kiss Me* -t, és találkoztunk azokkal az emberekkel, akikkel dolgoztak a lemezen. Én akkor voltam először igazi, profi stúdióban. Amerikában olyanba nem jutottam el. Alig vártam, hogy megtudjam, hogyan kell igazi profi dobsoundot összehozni.

Bementünk a stúdióba, nem volt ott senki, a keverő le volt takarva, egy-két rack félretolva. Volt ott két fiatal srác, ikrek voltak. Amikor a szakmáról kérdeztük őket, egyből teljesen más embereké váltak, látszott, hogy nagyon profik. Feltettem nekik a kérdést, hogy hogyan kell profi dobhangzást előállítani. Azt válaszolták, hogy három dolog kell hozzá: egy jó dobos, egy jó hangmérnök és egy jó stúdió. Mondtam, hogy kösz! De aztán komolyra váltottak, és elmagyarázták, hogy nagyon összetett dolog, nekik is nagyon nehéz.

Ott történt az (csak hallomásból ismerem az esetet), hogy Dolly Rollék¹¹⁰ meghívták Nenának¹¹¹ a dobosát, hogy dobolja fel az egyik számukat. Meg volt beszélve, hogy hétfőn reggel találkoznak a stúdióban. Meg is jött, Németországból, hozta a cuccait, beszerelt, majd közölte, hogy akkor most neki hangolnia kell. Egész nap csinálta, nézegette a mikrofonokat. Ez hallatlan volt, mert ez egy csomó pénzükbe került, a stúdióórák ketyegtek közben. De mondta a srác, hogy amíg nincs kész, addig egy hangot nem üt fel. Akkor már rá kellett volna jönnie a hazai szakmának, hogy ez nem úgy megy, hogy fogom, odatartom a mikrofont, és felveszem, aztán majd kitalálunk utólag valamit, vagy triggerelünk, vagy ha nem jó, jön a dobgép. De ezek voltak az itthoni állapotok akkoriban.

A másik csúcspontja a riviérai kalandnak az volt, amikor Mester nyert a kaszinóban hatvanezer forint értékű frankot. Annyira tönkrementünk a végére, hogy éhezünk, és végül haza kellett menekülnünk, ugyanis egy olasz maffiózóknak egy csomó pénzzel tartoztunk. Amikor kimentünk, a milliomos még úgymond szabadlábon volt, az ő hoteljában laktunk, azt mondta, hogy itt a pénz, és azt csinálunk, amit akarunk. A szállodájában nekünk adta az egyik emeletét. Telefonáltunk is haza sokat. Volt egy jobb keze, Gilles, tipikus rafkós fickó, akiben van diplomáciai érzék, betyárbecsület, és az utcán is nevelkedett, ő lett a segítők.

Aztán egyik nap arra keltünk, hogy tele vannak Michellel a lapok, tizenegy cégét foglalta le a rendőrség, nagyjából huszonhat bűncselekményt a nyakába varrtak. Elkezdték keresni, végül el is kapták és lecsukták. Szóval az egész terv úgy ment tönkre, ahogy a nagykönyvben meg van írva. Kiköltöztettek a hotelból, akkor egy hatszobás, öbölre néző házba kerültünk, ami nem volt bebútorozva. Akkor jött az, hogy egy presszóban fogunk játszani, ami a tengerparton áll. Csakhogy meg kellett várnunk, amíg felépül. Nem nagyon ment a dolog, a hangszereket Michel nem fizette ki, a boltosok meg már követelték a pénzt. Aztán az új házból is ki kellett költöznünk. Majd kiderült, hogy egy Tito nevű olasz maffiózó-

¹¹⁰ A Dolly Roll 1983-ban alakult popzenekar, az évtized elején aratták legnagyobb sikereiket.

¹¹¹ Nena (1960) német énekesnő. Világhírűvé a *99 Luftballons* című dala tette, de ezután már nem került egyik műve sem a popzene élvonalába, emiatt a legtöbb forrás egyszlágeres előadónak tartja.

kiskirály vette át a helyet, és elküldtek mindenkit, úgyhogy ott egy másik kaland indult, ami arról szólt, hogy ezt valahogy éljük túl. Tito egy hónap múlva megüzente, hogy a telefonszámlákat ki kell fizetni. Az enyém volt a legkisebb, hatszázötvenezer forint. Akkor, amikor tizenötezer volt egy havi fizetés. Kifizethetetlen volt. Mondta, hogy szombaton jön a pénzért. Ha nincs, először a hangszereinket veszi el, aztán az életünket. Hiába megyünk bárhova, mert mindenkit ismer a Riviérán. Már láttuk magunkat, ahogy temetnek el a homokba az emberei. Három napunk volt cselekedni, és amúgy is haza akartunk már jönni. Felhívtam az autonepper barátaimat, hogy azonnal jöjjen két ember értünk. Aki befér, befér, aki nem, az fut. Egy autó végül megérkezett, a másik lerobbant út közben, azt otthagyták. Tudtuk, hogy szombaton négyre jönnek Titóék. Két haverunkat otthagytuk azzal, hogy én hazavezetek, majd egyből visszamegyek értük.

Honyecz Feri¹¹² összeszedett egy csajt, ő elszökött Párizsba, a billentyűs kint maradt szerencsét próbálni. Fehér Attila¹¹³ volt a leggazdagabb, neki küldtek pénzt a szülei, ő tudta rendezni a sarát, szóval neki már nem kellett bujkálnia, mondta, hogy ő még marad. Fél öt körül elindultunk, úgy, hogy öt ember teljes cucca, dobucc, konga, gitárerősítő, gitár és mi is ott voltunk bent a járműben. Úgy megpakoltuk a Citroent, hogy azt az amerikai futball labdát, amit kincsként kezeltem és hurcoltam magammal, sajnos ott kellett hagynunk, mert nem fért be. A lábamnak is csak annyi hely jutott, hogy épphogy tudtam vezetni. Harminchárom óra alatt hazaszöktünk. Mire elértünk a francia–olasz határhoz már hét óra volt. Valahogy átjutottunk a határon, aztán hazáig meg sem álltunk, de csak nyolcvannal tudtunk haladni. Budapestre érve gyakorlatilag azonnal vissza kellett fordulnom a másik két srácért, de lerobbantam, úgyhogy végül máshogy oldották meg a hazajutást.

Dragojlovics Péter:

Gondolom, azóta is keres benneteket Tito.

Mózsik Imre:

Szerencsére megúsztuk. Utána elszakadtunk egymástól Mesterrel. Én akkor beléptem a Damned Roadba¹¹⁴. Jó kis zene volt, nagyon jó gitárosokkal a bandában. Egy évig tartott, mondtam is nekik, hogy nem fogok sokáig ottmaradni.

Felhívott Mester, hogy „figyelj, csinálunk egy triót, Erdélyi Andrissal”¹¹⁵ (aki a Fan Fan énekes, gitáros volt). Tomival tök jóban lettünk kinn, az élmények összekötötték minket. Elmondta, miről lenne szó. Jött Lapis Norbert,¹¹⁶ az LP Records-tól, és aláírtam én is a szerződést.

Dragojlovics Péter:

Olvastam vele akkoriban egy interjút a *HELLO Magazinban*,¹¹⁷ amiből az jött le, hogy ő nagyon bízott a zenekarban.

¹¹² Honycz Ferenc a The Garland Band gitárosa.

¹¹³ Fehér Attila (1965) gitáros, játszott többek között Varga Miklós zenekarában, illetve a Step együttesben.

¹¹⁴ A Damned Road az 1990-es évek elején alakult, az AC/DC nyomdokain haladó zenét játszó együttes.

¹¹⁵ Erdélyi András (1967) gitáros.

¹¹⁶ Lapis Norbert a Rákóczi Kiadó munkatársa, majd az LP Records lemezkiadó vezetője.

¹¹⁷ A *HELLO Magazin* 1991 és 1994 között létezett zenei újság.

Mózsik Imre:

Értenie is kellett volna hozzá. A lényeg, hogy végre előállt egy olyan helyzet, amiben látszólag nem voltunk anyagilag megkötve. Sok dolgot hitettek velünk, amiket nem kellett volna elhinnünk. Én már akkor javasoltam, hogy ha ennyi pénzetek van, csináljátok meg a klubhálózatot itthon. Közben kijött egy-két klipünk, eleve nyálas volt az imidzs, utólag én is belátom, hogy gáz volt. Huszonegynéhány évesen kiplakátozták velünk az egész várost. Másodszor fordult elő, hogy jönnek, és azt mondják, hogy ti vagytok a legjobbak! Ilyen gitáros, olyan énekes, olyan dobos, itt a pénz, ott a fodrász, a sminkes, óriásplakátokon lesztek... Ezt hallgattuk egész nap. Úgy elszálltunk, hogy csak úgy füstölt. Mester nagyon rátette a bélyegét az egészre. Előtte jött nála a Krishna-dolog, aztán később nálam is.

Dragojlovics Péter:

Ezzel kapcsolatban mi volt egyébként az álláspontod?

Mózsik Imre:

Elkezdtem nyitni az isteni lét megértése, a spirituális dolgok felé. Felismertem, hogy van egy olyan világ is, amiről addig nem vettem tudomást. Én materialista-anarchistának tartottam magam, és ezt kőkeményen hirdettem, pláne az USA-ban, ahol az emberek vallásosak. Mindent lesöpörtem az asztalról, ami nem rock and roll, vagy dobolás, vagy zene.

Amikor bekerültem a Mester és tanítványaiba, mondták, hogy elmegyünk a Krishnásokhoz, mesélnek, és vannak jó kajáik. Tetszett, bár nem lettem Krishnás, nem borotváltam le a hajamat. Az alapvető üzenete nagyon jó a Krishna-tudatnak, és nagyon becsülöm bennünk, hogy igyekeznek hirdetni, hogyan lehet a mai körülmények között harmóniában élni a Földdel. Csakhogy nagyon nehéz volt megélni azt, hogy te éppen világsztár akarsz lenni, ők meg arról beszélnek, hogy mondj le mindenről. Ez nagy feszültséget okoz egy huszoneves emberben. Abbahagytuk a húsevést, illetve a káros szenvedélyeknek való hódolást. Ez ment is egy ideig, de kiderült, hogy sutyiba mindenki megszegi a szabályokat, csak ezt nem vallottuk be egymás előtt. Viszont megbélyegeztek minket, mint szektazenekart, és sok irigykedéssel szembesültünk, mivel látták, mennyi pénz volt bennünk.

Mi alkottunk volna tovább, jött a második lemez. Jamie Winchester,¹¹⁸ Czerovszky Heni¹¹⁹ vokalista és Galambos Zoli¹²⁰ billentyűs is bejött a képbe. Mester elvitte egy olyan irányba a zenekart, ami nekünk nem volt annyira testhez álló. Minél jobban próbáltuk visszahúzni, ő annál inkább vitte másfelé.

Dragojlovics Péter:

Mennyire hagyott beleszólást a zenébe, például a dobszólamok megírásába?

¹¹⁸ Jamie Winchester (1970) ír származású gitáros, énekes, zeneszerző. Játszott Révész Sándorral, Koncz Zsuzsával, a Tátrai Banddel, Hrutka Róberttel közös duójával vált országosan népszerűvé.

¹¹⁹ Czerovszky Henriett (1971) énekesnő, dolgozott – többek között – a Rapülökkel és a Tátrai Banddel.

¹²⁰ Galambos Zoltán (1967) billentyűs.

Mózsik Imre:

Az első lemez (*Hívők földjén*, 1993) már kész volt, mikor a zenekarba kerültem. A másodiknál (*Mester és Tanítványai II.*, 1994) mindenkinek volt beleszólása, de ott jött ki Tominál az igazán domináns viselkedés, nem akart tágítani. Ezután már éreztem, hogy tovább akarok lépni, de nem láttam, hogy merre és hogyan. Közben elmentünk a Cirkuszba játszani, és olyan telt ház volt, mintha világsztárok lettünk volna. Nagyon profi produkció volt, cédémínőségben szólt, a mai napig emlegetik, akik akkor hallották – még a roadok is, pedig rájuk ez nem igazán jellemző.

Dragojlovics Péter:

Csodálkoztam is anno a feloszláson.

Mózsik Imre:

Tomit ezt az új romantikus irányt akarta tovább erőltetni, de én azt nem éreztem annyira magaménak.

Dragojlovics Péter:

Akkor? Még retrója sem volt.

Mózsik Imre:

Én kitaláltam, hogy akkor tudunk megélni, hogy ha trióban játszunk, felejtjük el a vendégzenészeket. Volt egy nagyon jó sequencerünk, ahol kell, ott be lehetett volna kapcsolni. Mindenki több hangszeren játszik, csináljuk meg! De Tomit nagyon behúzta a bohém élet. Ez nálam is bekövetkezett, csak később.

Akkor néhány barátunkkal kiköltöztek Szentendrére, és lassan elszakadtunk egymástól. Én láttam a lehetőséget az ötletben, és nagyon fájt, hogy nem lett belőle semmi. Az volt a szerencsém, hogy időközben felhívott Újvári Peti¹²¹. Kérdezte, hogy „lenne pénteken egy koncertünk, hallottalak a Parkban dobolni, tök jó vagy, eljössz?” „Mi a zenekar neve?” „UP!” „Milyen zene ez?” „A Jamiroquait¹²² ismered” „Persze.” „Tudsz olyat dobolni?” „Hogyne.” „Akkor holnap átmegek, viszek kazettát, és pénteken, Fehérváron, a Banhofban buli.”

Átjött Peti, tizenegy számból, amit játszottunk volna, elhozott hetet. Csak a sequencer alap volt felvéve, és mondta, hogy majd ő mindent mutat. Addig óriási dobuccon nyomtam, itt meg egy tam, egy cin volt, nagy váltás volt, de nekem tetszett! Pénteken kiderült, hogy gitáros sincs, úgyhogy szerzett egy srácot, aki nem tudott gitározni, de jól nézett ki, úgyhogy fel se volt hangosítva az erősítője. A csapatban volt még Gallusz Niki,¹²³ ők egy pár voltak akkor Petivel. Gyakorlatilag fogalmam sem volt a számokról, de abban maradtunk, hogy Peti mindent mutat, nyugodjak meg, csak bízzam rá magamat. Hatalmas koncertet adtunk! Nem mondom, hogy hiba nélkül, de több száz ember őrzöngve táncolt, olyanok, akiknek fogalmuk sem volt a zenekarról. A végén alig tudtunk lejönni a színpadról. Ez olyan igazi eufórikus

¹²¹ Újvári Péter énekes, az UP! egykori frontembere.

¹²² A Jamiroquai 1992-ben alakult, Grammy-díjas angol acidzsessz-zenekar. Különösen az acid dzsesszes időszakában, az 1990-es évek elején számított igazán kiemelkedő együttesnek.

¹²³ Gallusz Nikolett (1974) színésznő.

sikerézés volt, ami korábban egy zenekaromnál sem volt meg, ez volt az első. Akkor esett le nekem, hogy így is lehet csinálni, csak akarni kell.

Volt még fél év a Mesterben, aztán 1996. április 1-jén feloszlottunk. Amikor kijöttünk, miután aláírtuk a papírokat, Ferivel¹²⁴ ugyanaz az elhagyatott érzés volt bennünk, mint amikor szakítasz a barátnőddel. Hallottuk, hogy a Pa-Dö-Dőnél¹²⁵ üresedés van, és mivel nem volt hova menni, meg jóban is voltunk velük, elmentünk. Tök jó élmény volt. Nem tudok rosszat mondani róluk, mert egy más bolygóra varázsoltak el minket, annyira egyedülálló volt a társaság és a hangulat. Abszolút elfogadtak, úgy, ahogy vagyok, és én is nyitottabbá váltam közöttük. Zeneileg fél kézzel is le tudtam játszani a műsort, de ez is egy fontos állomása volt annak, hogy ma hogyan tudom viselni magam a szakmában.

Még tartott a Pa-Dö-Dő, amikor Peti újból megkeresett. Akkor már Pély Barna¹²⁶ volt a gitáros. Trabantokkal levittek minket, valamilyen vidéki kisvárosba egy börtön melletti szórakozóhelyre, és játszottuk a funkyt néhány embernek. Amikor az az UP!, ami híres lett összeállt, az már tudatos dolog volt. Peti maga köré szervezett minket. Jött Doma (Kiss Dominik)¹²⁷, aki Kiss Zoli (Karthago)¹²⁸ fia, akkor volt tizennyolc éves, még azt sem tudtuk, hogy tud-e játszani, de úgy nézett ki, mint Tom Cruise, úgyszólván örültünk.

Dragojlovics Péter:

Csajmágnés kell.

Mózsik Imre:

Az minden zenekarba kell. Próbatermünk úgy lett, hogy Peti jóba lett egy árvaházi gondviselőjével Pasaéren, és megkérte, hadd próbáljunk a felső szinten. Papp Szabi¹²⁹ úgy került képbe, hogy mondta Peti, hogy van ez a gyerek, feljött Nyíregyházáról. Amikor megszólalt, azt mondtam, hogy leütöm a dobverővel, mert annyira idegesített. Az elején a legidegesítőbb embernek tartottam a világon, de idővel nagyon jóban lettünk, és kiderült, hogy totális rock and roll sztár alkat. Elkezdtünk játszani, és nem tudtuk abbahagyni, olyan szinten egymásra kattantunk. Ebből lett az UP!. Peti nagyon jó zeneszerző, Doma pedig a mai napig álmaim gitárosa.

Dragojlovics Péter:

1998-ban olvastam veletek egy interjút a *Z Magazin*-ban (1995-98 között létezett zenei lap), amiben elmondtátok, hogy az volt a zenekar célja, hogy olyan tánczenét játsszon, ami nem kommersz, nem giccs. Emlékszem, te keményen bíraltad a playback huszárokat, akiket nem lehetett kikerülni, hiszen szinte mást sem hallhatott az ember a médiában, mint az összerakott fiú-, illetve lánycsapatokat.

¹²⁴ Honyecz Ferencsel, a Mester és Tanítványai basszusgitárosával.

¹²⁵ A Pa-Dö-Dő 1988-ban alakult popzenekar, az 1990-es években aratták legnagyobb sikereiket.

¹²⁶ Pély Barnabás (1975) basszusgitáros.

¹²⁷ Kiss Dominik (1970) gitáros

¹²⁸ Kiss Zoltán (1955) basszusgitáros, játszott a Tűzkerékben és a Karthagóban.

¹²⁹ Papp Szabolcs (1976) basszusgitáros, énekes, az UP!, majd a Supernem tagja.

Mózsik Imre:

Mi is részt vettünk a diszkóhaknizásban, mert ha meg akartál élni, csinálni kellett, különben éhen haltál. Vittem kongát magammal. Magyarországon azt hiszem, én voltam az első, aki diszkókban rákongázott a zenére, de erre egyáltalán nem vagyok büszke.

Dragojlovics Péter:

Nem kérdezték, hogy minek hoztad magaddal?

Mózsik Imre:

Dehogynem. Képzeld el, hogy a színpadon álltunk öten, a felét elfoglalta a két kongám. Mögöttünk a DJ-pult, egy plexiüveg választotta el. Bemutatott a lemezlovas, hogy „Jön az UP!-zenekar, álljatok fel, srácok!” Peti odaszól neki, hogy „A mikrofont!” Erre odaadta neki az övét, aminek olyan rövid volt a zsinórja, hogy nem ért el a színpad elejéig, úgyhogy Peti mellettem állt. Szóval ilyenek voltak.

Ami a lemezfelvételt illeti: sikerült Jamie Winchestert és a Tom Tom Stúdiót megszerezni. Emlékszem, hogy Presser¹³⁰ azzal jött, hogy „Ti vagytok az új LGT!” Solti Jánoska¹³¹ – minden idők egyik legjobb dobosa – is csörgőzött egy dalban. Szóval kijött a lemez (*UP!*, 1998), és két héttel később Szegeden játszottunk. Rendőrkoron kellett, hogy egyáltalán feljussunk a színpadra. Abban az időben, pláne ebben az országban ez hallatlan volt. Éreztük, hogy jó az egész, jó karakterek vannak a zenekarban, de erre senki sem számított, faltak minket.. Mindeközben emberileg eléggé eltávolodtunk egymástól, és fél éven belül feloszlott a zenekar.

Én akkor kimentem hajóra zenélni, de előtte még összeraktunk egy második anyagot. Igazán eltaláltuk, benne volt a Jamiroquai- meg az UP!-feeling is, előre is mutattunk, ritmikákkal, hangszerelésekkel, nagyon jó szövegek jöttek össze. Ha az kijön, megállíthatatlanok lettünk volna, de sajnos nem vettünk fel semmit belőle.

Dragojlovics Péter:

Próbatermi szinten sem?

Mózsik Imre:

Egy hangot sem. Vége lett az egésznek, és amikor fél év múlva visszajöttem, már egy hangra sem emlékeztünk belőle. Érdekes, mert a kép megvan, hogy játszunk, de konkrétan semmi zene nem ugrik be. Totál elvesztettem a fonalat. Egyszer összefutottam Borbély Zsoltival, aki a Moho Sapiensben¹³² játszott korábban. Kitűnő dobos srác.

¹³⁰ Presser Gábor (1948) billentyűs, énekes, zeneszerző, az Omega, majd az LGT tagja, a hazai rock egyik legfontosabb alakja.

¹³¹ Solti János (1953) dobos, a Generál, az LGT, a HBB és a Tátrai Band tagja.

¹³² A Moho Sapiens 1980-as évek közepén indult együttes, az 1990-es évek elején országosan ismertté vált, de énekesük, Szomor György a színházi karriert választotta, ami véget vetett az együttesnek.

Dragojlovics Péter:

Fura, hogy annak is vége lett, pedig az *Angyalbőrben*¹³³ tévésorozat országosan ismertté tette őket a kilencvenes évek elején.

Igen. Mi sose voltunk beszélő viszonyban, de összefutottunk és akkor valahogy megállt ő is, és én is, de úgy, mintha ezer éve ismernénk egymást. Mondta, hogy hajón játszott, de a gyereke miatt már nem tud kimenni, mire kértem, hogy ha tud valamit, szóljon. Azt válaszolta, hogy ilyen nincs, mert a zenekarok együtt mennek ki, de van most kinn egy magyar zenekar, ha keresnek dobost, felhív. Azt gondoltam, hogy ebből úgysem lesz semmi. Két hét múlva csöngött a telefon: „A dobos felesége beteg. Két hét múlva fel kell szállni Bremerhavenben, ennyi és ilyen ruhát kell vinni, kottát kell tudni olvasni, vállalod?” Már pakoltam is össze.

Első este próba volt, és ötven dalt át kellett nézni. Már rég olvastam kottát, nagyon kiment a fejemből. Volt a hajón énekes, bűvész, pánsípos, táncosok. Minden este másfél órás műsor, amit mi kísértünk. Tízkor próba, egy perc késés már hallatlan dolognak számított. Ez egy nyolcemeletes hajó volt, én sokszor el is tévedtem. Egyszer késtem el fél év alatt, két percet, ami életem egyik legkellemetlenebb élménye. A gálaest volt, és a kapitány mellett tudtam csak elmenni, aki úgy nézett rám, mint egy börtöntöltelékre.

Ott is tanultam sok mindent. Úgy mentem ki oda, hogy lehet, hogy soha többé nem jövök vissza. De az ott teljesen más világ, és a hajón jöttem rá, hogy nem az vagyok, aki ezt magának megengedheti. Nyilván szeretek tapasztalatokat szerezni, meg a komfortzónámból kilépni, de az, hogy felszállok egy hajóra, tizenöt-húsz év múlva leszállok, és van egy budai lakásom, egy Mercim, sosem vonzott. Annyira elszakadsz a való világtól, ha egy hajón élsz, hogy azt nem akartam.

1999 decemberében jöttem haza. A hajós zenekar akarta, hogy maradjak még, mert mentünk volna a Karib -szigetekre még több pénzért. Felhajóztunk Izlandig, a Spitzbergákig, egyszer átmentünk Amerikába is, szóval huszonnyolc országot jártunk meg, ami izgalmas volt. Kaptunk egy szerződést a Bahamákra, de tudtam, hogy nem akarom tovább csinálni. Pedig a semmibe jöttem haza. Annyi pénzt tudtam félretenni, hogy kifizettem a lakást, a telefonszámlát, az adósságot, ami addig ketyegett, és maradt kétszázezer forintom.

Felhívtam Szabit, mondja, hogy „volna egy buli a Roy és Ádám duóval,¹³⁴ mert dobost keresnek. Mikor jössz haza?” „Jövő hétfőn.” „Szuper! Vállalod?” „Persze!” „Akkor a Voxban” – akkoriban az volt a törzshelyünk – „találkozunk, adok egy kazettát!” Imádtuk egymást. Ő volt az egyetlen, akit felhívtam New Yorkból, amikor ott kikötöttünk. Hétfőn hazaértem, és csütörtökön már Szegeden koncertünk volt a Roy és Ádammal. Imádom az ilyesmit! Megint egy kis rock and roll, ami már nagyon hiányzott.

A QSS-sal nem sokkal korábban volt egy durva sztori. 1999-ben kaptunk egy lehetőséget a Szigeten, a Metal Hammer színpadon, egész jó időpontban, 18:10-kor. Ezt úgy kell elképzelni, hogy 17:40-kor kapunk színpadot, 18 órakor pedig belekezdünk. 17:45-kor még sehol sem volt Barangó. Mi fel voltunk készülve, éppen a legjobb játszási szakaszunkban voltunk, ahogy mondani szokták, séróban volt a műsor. Barangó sehol, még hatkor sem, aztán negyed hétkor végre megérkezett, a színpadmester fellökte a pódiumra, beszámoltam,

¹³³ Az *Angyalbőrben* 1988–89-ben készült tizenhárom részes sorozat a katonaságról.

¹³⁴ A Roy és Ádám 1998-ban alakult együttes.

elkezdtek, maradt körülbelül negyed óránk játszani. Az első szám alatt színültig megtelt a sátor. Még most is kiráz a hideg, ha visszagondolok. Nem is értették. Mintha a Motörhead játszott volna: üvöltöttek a szövegeket, őrzöngtek, pogóztak. Lement három szám, és valami nem tetszett Barangónak, lecsapta a mikrofont és leült, aztán lement a színpadról. Utána bementünk Dezső internetkávészójába, és akkor megmondtam Barangónak, hogy „Engem többet nem érdekel, soha többet nem akarok látni, ezt utoljára csináltad meg velem, ki vagy rúgva, ha nem lesz soha többet QSS, az sem érdekel!” Meg tudtam volna fojtani. Utána volt néhány satnya próbálkozás, hogy Szabi énekeljen, mert ő punkfigura, de ez nem volt jó ötlet, mert az őspunk közönséget nem tudta volna megfogni. De én mindig is szerettem volna nyitni a QSS-sal, mert éreztem annak a hátrányait, hogy nem tudunk kilépni abból, hogy azon az öt részeges szórakozóhelyen játszunk életünk végéig. Dezső, Totya és én mindig...

Dragojlovics Péter:

Szavak nélkül értették egymást.

Mózsik Imre:

Pontosan.

Dragojlovics Péter:

Szóval hazajöttem, jó volt a Roy és Ádám, de két év után éreztük, hogy ezen túl kell lépni, mert Szabival már voltak saját ötleteink. Mielőtt kimentem, amúgy is terveztünk Szabival egy punkzenekart, a *Kétszer* első verzióját még a hajó előtt füttyörészte nekem. Be is jelentettük, hogy el fogunk jönni, mert saját együttest akarunk csinálni, így végre bele tudunk fogni a Supernembe.

Én még akkor Domát, aki az UP!-ban is volt, szerettem volna a gitárosnak, mert az egyik legtehetségesebb gitárosnak tartom, mindig jókat játszott és jókor. Szabi ajánlotta, hogy ott van Pulus Tibi,¹³⁵ ő játszott az UP!-ban. Végig gondoltam, és esélyt adtam neki, nagyon bíztam Szabiban. Szabi és Tibi ketten valahogy lekeveredtek Józsa Alexhez¹³⁶ – ő a VIP¹³⁷ tagja volt korábban, aztán elkezdett producerséggel foglalkozni, kitűnő szakember – Dabasra. Csináltak nála egy demót dobgéppel, felvették a *Kétszer*t meg egy-két kezdetleges számot. Szabi megmutatta, és el voltam ájulva, mert pont az volt, amiről álmodtam. Punkzene, jó dallamokkal. Fogtuk a felvételt, és elkezdtünk vele házalni. A Gold Record Kft.-nél megtaláltuk Molnár Gábort, aki fiatal volt, és emellett egy őszinte ember, aki jót akart. Ő sem volt még tele akkor milliókkal. Viszont a kezében volt a kulcs a kapuhoz. Egy számot mutattunk meg neki, és éreztük, hogy nem limuzinban akar majd járatni minket, de nem is a Fekete Lyukba fog küldeni, hogy ott vegyük fel a lemezt.

Dragojlovics Péter:

Végül is hol készültek a felvételek?

¹³⁵ Pulus Tibor (1977) gitáros.

¹³⁶ Józsa Alex a VIP egykori tagja.

¹³⁷ A VIP 1997-ben alakult együttes.

Mózsik Imre:

Alexnál, illetve a dobokat részben Boginál¹³⁸ Kecskeméten vettük fel. Az első lemez (*Hangosabban!*, 2003) nagyon szedett-vedett. Gábor mondta, hogy aláírjuk a szerződést, megadott egy dátumot szeptember közepére. 2001. szeptember 11-én írtuk alá a szerződést. (Ezért nem ünnepeljük a születésnapunkat.) Hazamentünk, végignéztük, ahogy ledől a két torony. Ez még inkább megerősített minket abban, hogy most valamit nagyon kell csinálni. Előtte felvettem, hogy „Figyeljete, nem kellene lemennünk egy próbaterembe? Nézzük meg, hogy egyáltalán el tudjuk-e játszani ezt a zenét?” Azt a demót dobgéppel vették fel, mivel én egy ideig porckorongsérvvel kínlódtam. Kivettünk egy helyiséget, lementünk és nem tudtunk eljátszani semmit az anyagból. Én akkor doboltam a legrosszabbul életemben, de a többiek sem voltak jók. Esélyt sem láttunk arra, hogy például a *Kétszert* valaha el fogjuk tudni játszani. Végül arra jutottunk, hogy nincs olyan, hogy nincs! Megcsináljuk, és kész! Az volt a célunk, hogy abszolút visszamegyünk a gyökerekhez. Készült egy klipp a *Kétszerhez*. A szövegét azért találtam ki, mert Szabi súlyos dadogós, és én is az voltam, de én jártam logopédushoz meg meditációra, tanultam légzésgyakorlatokat, ezért rajtam kevésbé volt észrevehető. Mondtam, hogy azért csináljuk meg, mert a Who számán¹³⁹ kívül nem tudok ilyen dalról.

Dragojlovics Péter:

A My Generation.

Mózsik Imre:

Igen, ezt akartam a punkba átültetni magyarul, rámenni erre a sajátos ritmikára. Meg azért is, hogy ne kelljen magyarázkodni a riportokban, hogy miért dadogunk. Beindult a zenekar, és az első évek nagyon szépek voltak, azt csináltunk, amit akartunk, úgy nézett ki, hogy Gábor eléggé támogatott minket anyagilag, tudtunk klipeket csinálni, betett minket ide-oda.

A második lemeznél (*Tejfog*, 2005) jöttünk rá, hogy nekünk alulról kell építkeznünk, annak ellenére, hogy már egy menő zenekar voltunk, öt-hat klippel, nem fogadtak el minket teljesen. Volt, amikor jártak a koncertjeinkre, de olyan is, hogy nem. Ráadásul mindig azt hallgattuk, hogy slágeresebb, rádióbarátabb albumot készítsünk! Mi meg mondtuk, hogy oké, de vegyél ki minket az RTL Klub műsoraiból, az utcabálokról, meg Lajcsitól,¹⁴⁰ nekünk klubozni kell! Sok vitánk volt, de Gábor végül belement. Évekig éltünk bizonytalanságban, pedig mindenki elismert minket, rengeteg ötletünk volt, képzett zenészek voltunk. Szabi jó dalokat írt, én is elkezdtem szövegeket írni, amit addig magyarul nem csináltam. Sikerült megteremtünk magunkat, nyitottak, őszinték voltunk, a legalja szórakozást is űztük, de ha összeszedtük magunkat, úgy játszottunk, hogy füstölt minden.

Amikor kijött porckorongsérvem, kérdésessé vált, mi lesz a további karrieremmel. Másfél hónapig teljesen magatehetetlenül feküdtem otthon, szerencsére az akkori barátnőm,

¹³⁸ Cserny Kálmán Bogi, az Origo stúdió tulajdonosa.

¹³⁹ A Who 1964-ben alakult brit zenekar. A modok egyik kedvenc zenekara, a rockopera megteremtői. Elsőként verték szét a színpadon hangszereiket.

¹⁴⁰ Galambos művésznevén Lagzi Lajcsi (1961) zenész, előadóművész, producer, műsorvezető. A Péntek esti Dáridó és a Szuperbuli című televíziós műsorok házigazdája

Litavszki Ági, egy igazi tündér volt, aki mellém állt, és végig csinálta velem azt az időszakot. Közben vártak a srácok, hogy mi lesz. Ki volt írva a műtét keddre, vagy szerdára. Hétfőn volt a *Surf-punk*, a második klipünk forgatása, egésznapos munka, az első helyszín egy házibuli volt, ahol Mihalik Viktor¹⁴¹ – aki országos barátom és testvérem – helyettesített még. Reggel bementem az orvoshoz. Nagyon féltem a gerincműtétől. Mondtam a doktornak, hogy ma van forgatás, mit csináljak? „Semmit, menjen haza, álljon, vagy feküdjön, de semmiképpen ne üljön, dobolni pedig eszébe se jusson, mert lebénulhat.” A kórházból kísért ki Friedler Gyuri – aki később a sofőrünk lett –, és mondtam neki, hogy menjünk el a dobomért, mert én ezt akarom csinálni, nem egy tolószékben ülni, erre elmentünk.

Látszik is néhány képen, hogy nem dobszékre ültettek le, hanem egy nagy dobozt tettek alá, amit letakartunk fekete vászonnal, hogyha valami van a gerincemmel, ne essek hátra. Négy órán keresztül doboztam, elfelejtettem minden kint, keszervet, a végén pedig felálltam és sétálgattam. Nézték a többiek, mi van, hogyhogya nem fog valaki? Másnap visszamentem egyedül a kórházba, jött ki az orvos, hogy „Magával mi történt?” „Doboltam négy órát, és sokkal jobban vagyok.” Nem értette. Elküldött ultrahangra, és kiderült, hogy visszahúzódott a daganat, ami a porckorongomon dudorodott. „Akkor gyógytorna két hétig, és le is út, fel is út.” Annyi lett a maradandó károm, hogy néhány ideg elhalt a lábamban.

A Supernemmel teltek az évek a megszokott kiszámíthatatlanságban. Szabi aztán beköltözött a Jack Jack házba, és jött a Jack Jack zenekar¹⁴². Akkor megszűnt a Supernem. Éreztem, hogy minden megváltozott. Csak egyszer mentem ki a Jack Jack házba. A filmben is alig, vagy egyáltalán nem szerepelek. Kezdtünk kicsit eltávolodni egymástól, mert én úgy láttam, hogy ez olyan irányba vezet, ami látszólag előre lendít bizonyos dolgokat, de az alapirányt beszűkíti. Visszavettem a lendületből a zenekart illetően, így Szabi személyisége nagyobb részt töltött be.

Közben én örökre fogadtam egy tíz hónapos kisfiút a családukon belül. Néhány nap alatt kellett dönteni és intézkedni. Én elmentem GYES-re, lett gyerekülés a kocsiban, etetőszék a konyhában, gyermekágy a hálóban és pelenkahegyek mindenütt. Onnantól kezdve viszont megszűnt az, hogy megyek az éjszakába. Én korábban hallani sem akartam ilyesmire, mert az életmódom mellett úgy éreztem, nem voltam rá kész, de őt, Martint vállalni kellett.

Akkoriban készítettük éppen a legsikeresebb lemezünket, a *Tufapopot*, és mégis ekkor nagyon nagy mélypont volt a zenekarban. Én láttam a negatív dolgokat, a többiek úgy tűnt, nem foglalkoztak ezekkel. Végül kínládások árán jött ki az a lemez. Én nagyon depressziós voltam akkor, még a telefont sem vettem fel sokszor napokig. Kezdtünk kifogyni a zenei lehetőségekből. Akkor indult egy új időszakunk, de rajtam az már nem segített, és ettől még jobban eltávolodtunk egymástól. Akkor már Szabinak működött a Soerii & Poolek¹⁴³ is, amit nem tudtam, hova tenni.

Amikor elemzem a zenei karrierem, az AC-hez hasonlítok mindent. Az a nagyszerű abban a zenekarban, hogy egyszerűen, egyértelműen vissza lehet vezetni, honnan ered és hova tart. Odatettem magam elé a sablont, hogyan is nézne ki az AC énekese, ha elmenne egy

¹⁴¹ Mihalik Viktor (1973) dobos, a Bikini tagja.

¹⁴² Tagjai Mester Tamás, Papp Szabolcs és Zana Zoltán.

¹⁴³ A Soerii & Poolek két ismert zenész, a Heaven Street Seven billentyűse, a hangmérnökként és producerként is aktív Takács Zoltán Jappán és A Kutyaavacsorájából és DJ Bootsie zenekarából is ismerős Kovács Gergely együttese.

Soerii & Poolekbe. Sehogy sem stimmel a dolog. Az igazi kontrasztot akkor éreztem, amikor fellépett a Supernem és a Soerii & Poolek is a Szigeten, és átmentünk megnézni őket. A Bloody Beat Roots¹⁴⁴ előtt léptek fel. Én soha sem voltam az elektronikus zene kedvelője, mert az élő gitárt és dobot kedvelem inkább. Amikor meghallottam őket, földbe gyökerezett a lábam, akkora volt a kontraszt. Előtte csak légüres teret láttam magam előtt, még a közelébe sem ért senki ebben az országban annak, amit ott produkáltak. Akkor határoztam el, hogy ideje elkezdni megérteni kicsit az elektronikus zenét is.

Aztán a kreativitás terén is problémák jelentkeztek a zenekarban. Én már pedzegettem egy ideje, hogy nagyon szívesen látnék egy billentyűst, mert mindnyájan imádjuk a dallamokat. Akkor vettünk be Kubit (Kubányi Bálint¹⁴⁵) billentyűsnek. A kezdet kezdetén használtunk is pár számban effektet, vonósokat. Volt egy hard-discünk, és öt-hat számban, ahol kellett, használtuk, de ez nem igazán volt működőképes. Kubit akkor már ismertük, mert az UP!- időszakban ő már játszott a Publo Hunnyban¹⁴⁶. Olyan ember kellett, aki tud zongorázni, de szűrni is tud, ha elszállós rész jön, ne művészkedni akarjon, hanem lássa azokat a pillanatokot, amikor az a cél, hogy minél durvább, meghökkentőbb energiát adjunk le. Kubi akkor győzött meg, amikor lenn voltunk a Coca Cola Beach House-on, a Soerii & Poolek- akkor ott játszott, Supernem- koncert is volt ugyanazon a napon. Jöttünk haza a buszunkkal, csak Kubi meg én, mindenki más lent maradt. Elővett egy Bluetooth hangszórót, mert nem tudtuk a telefonját rákötni a hangosító rendszerre, és AC-t rakott be. „Szereted?” – kérdeztem. Persze! – válaszolta. Billentyűstől ritkán hallottam ilyet, gyanús is volt. Tíz perc múlva egymás nyakába borulva üvöltöttük az összes szöveget, ismert minden számot. A többiek is mondták, hogy ő nagyon jó, mert érti az AC-t. Elhívtuk és elmondta, hogy a VOLT Fesztiválon, amikor játszottunk, ott állt a színpad mellett és csak arra tudott gondolni, hogy bárcsak én is ott játszhatnék! Kérdeztük tőle, hogy tag akar-e lenni, vállalva a következményeket, tehát az anyagi bizonytalanságot, vagy külsős lesz és akkor fix gázsit kap koncertek után. „Tag akarok lenni, nem érdekel a pénz” – felelte. Beült a buszba, és olyan volt, mintha mindig is ott lett volna közöttünk.

Dragojlovics Péter:

Hogy fogadta a közönség? Nem jellemző, hogy punkzenekarban billentyűs lenne, a Strangers¹⁴⁷ a kevés számú kivételek egyike.

Mózsik Imre:

Akkor szerintem pont nem ezt várták tőlünk az emberek. Szóval: semleges, bizonytalanul fogadták, de megtapsolták. Sokszor úgy beszéltek velem, hogy nem is tudták, hogy ő tag. Én mindig azzal vigasztaltam, hogy Ron Wood¹⁴⁸ is azt mondta a nagy Stones-könyvben – amit én fordítottam korábban – hogy harminc éve vagyok a zenekarban, de Jagger¹⁴⁹ mégis úgy hív engem, hogy az „új fiú”.

¹⁴⁴ A The Bloody Beat Roots 2006-ban alakult, olasz, elektronikus zenét játszó duó.

¹⁴⁵ Kubányi Bálint (1972) billentyűs-

¹⁴⁶ A Publo Hunny 1995-ben alakult magyar zenekar.

¹⁴⁷ A Strangers 1975-ben alakult brit punkzenekar.

¹⁴⁸ Ron Wood (1947) gitáros, a Faces, majd a Rolling Stones tagja.

¹⁴⁹ Mick Jagger (1943) énekes, szövegíró, a Rolling Stones frontembere.

Amikor Kubi bekerült, akkor már dolgoztunk a *Tufapop*-lemezen, még hozzá a Heaven Street Seven¹⁵⁰ – ők voltak a Hiperkarma¹⁵¹ mellett a másik kedvenc hazai zenekarunk – billentyűsével, Japánnal¹⁵². Nagyon örültünk neki, mert éreztük benne a frissességet. Tisztában voltunk azzal, hogy modernizálni kell a zenénket, kicsit poposítani, de nem lesz egyszerű... meg kellett törni a varázst úgy, hogy egy új alakuljon ki helyette.

Tavasszal jött ki a *Hova megy ki?*, ami után jött egy turné, és az volt az első, ahol mindenhol telt ház volt, nézőszámokat döntöttünk. Ehhez hozzájárult a *Fej, vagy írás* is. Azt egy filmhez írta Alex, a szövegét pedig a film egyik munkatársa, de velünk játszották fel, velünk adták el. Viszont nem voltunk hajlandóak játszani koncerten, nem is foglalkoztunk vele. Nagyon sokat ment a rádióban, sok ember az által fedezett fel minket, és a következő megmozdulásainkra már jobban odafigyeltek. Akkor leesett az állunk azon a turnén: őrzöngő csajok, sztárság, jóság. Szóval beindult a Supernem új időszaka.

Ennek a sikerével kihúztunk még egy-két évet, de egyre nagyobb lett a pánik, hogy milyen legyen a folytatás, mert olyan bélyegeket nyomtak ránk, amiktől nagy lett a felelősség vállunkon. Nem tudtuk, mit tegyünk. Ugyanazt csináljuk meg, vagy lépünk?! Megbeszéltük, hogy annyira populáris lemezt nem akarunk, de zúzósat sem. És így lett az a lemez (*Túl a frekvencián*, 2014), amit télen vettünk fel, és ami össze is állt, meg nem is. A számok javarészt jók, de az egészet újra felvettem volna. Nagyon sok hibával, de kijött. Gyorsan túl is tettük magunkat rajta, pár számot beraktunk a műsorba, és mentünk tovább. Éreztük a visszaesést.

Sehogy sem találtam már a helyemet a zenekarban. A rocksztárkodásból nagyon nehéz hosszú távon valami állandó és megbízható egzisztenciát fenntartani. Én ráadásul töröm-zúzom a cineket, szóval csak az évi félmillióba került, amit azért megérez az ember. És már nem mentem bele az éjszakázásba annyira vagy inkább egyáltalán nem, a többiek viszont igen, ezért kénytelen voltam az életemből még arra is szánni időt a vidéki bulik után. Egy bulira két-három napom ráment mire kipihentem magam. Gyerek mellett ez öngyilkosság. Felmértem, hogy nem arra tart a zenekar, amerre én szeretnék. Ráadásul már vagy három éve el volt dugulva mindkét fülem olyan mértékben, hogy csak szájról tudtam olvasni, és csak belsőhallással hallottam a zenét is. El lehet képzelni, milyen érzés így koncertezni. Jártam szakértőkhöz, de senki sem tudott segíteni, nem értették, mi van a fülemmel. Én tudtam legbelül, hogy a sorsom már nem tudja máshogy a tudtomra adni, hogy nem a helyemen vagyok, így 2016 végén bejelentettem, hogy kilépek. Ez nagy lelki törés volt számomra és gondolom, nekik is, de aztán jött Nagy Dávid,¹⁵³ aki a Soerii & Poolekben és az Óriásban¹⁵⁴ is dobolt.

Három nappal a kilépésemet követően egyszer csak kidugultak a füleim, sőt, jobb lett a hallásom, mint előtte, és tudtam időt fordítani egy csomó dologra, amire addig nem volt lehetőségem. Kirajzolódott már, hogy a mai világban egy zenésznek értenie kell a Photosophoz, a videovágáshoz, a hangtechnikához, és mindenféle reklámzszeninek kell lennie ahhoz, hogy túl tudjon élni, nem elég csak tehetségesnek lenni.

¹⁵⁰ A Heaven Street Seven 1995-ben alakult zenekar, a britpop legnépszerűbb hazai képviselői.

¹⁵¹ A Hiperkarma 2000-ben alakult zenekar, a 2000-es évek egyik legnépszerűbb hazai együttese.

¹⁵² Takács Zoltán, a Heaven Street Seven, majd az Uzipov tagja.

¹⁵³ Nagy Dávid (1982) az Óriás, majd a Supernem dobosa.

¹⁵⁴ Az Óriás 2000 óta létező rockzenekar.

Gyerekkorom óta írok fejből zenét, de nem nagyon vettem az időt és a fáradságot, hogy ezt rögzítsem bármilyen formában is. Elhatároztam, hogy most van időm és lehetőségem arra, hogy ami a fejemben van, meg tudjam végre szólaltatni. Több hangszerhez értem már annyira, hogy számítógép segítségével tűrhetően bánok velük. Rengeteg időt szántam arra, hogy a zeneszerkesztő, a stúdió- és az élőzenei hangmérnöki világot megismerjem, mivel ez nekem addig egy hatalmas fekete folt volt. Sok embert meg is sértettem emiatt az évek alatt, mert üvöltöttem velük, hogy halk a pergő vagy valami ilyesmi. Most járom körbe az országot, és megkövetek mindenkit, akit esetleg megsértettem korábban. Nagyon szép és összetett világ a hangmérnököké, és a legmélyebb tiszteletem mindenkinek, aki tisztességesen végzi ezt a szakmát.

Szóval, amikor kiléptem, nem volt koncepcióm a jövőről, csak tudtam, hogy sok mindent meg akarok valósítani. Hívtak ide-oda helyettesíteni, de válogattam, mert nem vállaltam már el mindent, megtanultam mérlegelni és...

Dragojlovics Péter:

...nemet mondani.

Mózsik Imre:

Így van. Abba is hagytam a dobolást, rá sem tudtam nézni a hangszereimre és a dobverőimre. Elkezdtem tanulni a stúdiókeverésről, a zeneprogramokról, vásároltam erősítőket, keverőket és más hangberendezéseket otthonra, mert közben arra is ráébredtem, hogy húsz éve nem is foglalkoztam azzal, hogy otthon milyen minőségű a hangcuccom. Mivel folyton zenei közegben voltam, otthon nem hiányzott a hangerő. Emlékeztem arra, hogy gyerekkoromban hogyan szólt a szobámban a hi-fi torony. Elkezdtem vintage cuccokat vásárolni. El is költöttem erre párszázezer forintot, de megérte és a szerelmese lettem. Órákat töltöttem és töltök is otthon a hangfalaim előtt, mert több félét is vettem, és váltogatom őket, minden zenét többféleképpen hallgatok meg.

Közben Seprényi Fanni¹⁵⁵ a *Tufapop* készítésének időszakában az élettársam lett. Neki van egy csajzenekara is, a Holy Chicks,¹⁵⁶ de belépett a New Level Empireba¹⁵⁷ is basszusgitárosként. Megnéztem őket az A38-on, és akkor már kezdtem kapizsgálni a hangosítást, az EQ-zást, hogy hogyan szóljon a lábdob, a basszusgitár, szóval, a zenekar. Lementem egy próbájukra és megkönyékeztem Krajczár Peti,¹⁵⁸ az egyik fő zenei emberüket, akit egy nagyon tehetséges producernek, zeneszerzőnek, „hangzás alakítónak” tartok, és felvázoltam neki, hogy szerintem hogyan lehetne javítani kifelé a hangzásukon.

A New Level lényegében egy EDM-zenekar, de ahogy szóltak, az nem ezt tükrözte. Elmondtam neki, hogy ráérek, jönnék velük, rám is férne egy kis gyakorlás, lennék a hangmérnökük. Rövid gondolkodás után döntöttek, és megkaptam a posztot. Az első koncert előtt rengeteget gyakoroltam, készültem, mert tudtam, hogy ott fogok állni egy ismeretlen keverő mögött, és elvárják majd, hogy ne sípoljon a mikrofon, lehessen mindent hallani. Szereztem mellettük némi rutint, mert vagy negyvenféle keverőpulthoz odaengedtek, én meg

¹⁵⁵ Seprényi Fanni (1983) basszusgitáros.

¹⁵⁶ A Holy Chicks 2015-ben alakult lányzenekar.

¹⁵⁷ A New Level Empire 2013-ban alakult elektronikus zenét játszó együttes.

¹⁵⁸ Krajczár Péter (1979) producer.

eljátszottam, hogy tudom, mit csinállok. Egy idő után már tényleg tudtam is. Két évig voltam a hangmérnökük, csináltam nekik a roadolást, a sofőrködést, kábeleket tekertem, mindent, ami ennek az életnek a velejárója.

Emellett volt időm foglalkozni a zenéimmal, és mellékállásban reklámszlogeneket írtam több nyelven. Közben a QSS-al még voltak satnya próbálkozásaim, de Barangóval nem tudtam mit kezdeni. Dezső kiesett a képből, mert elvitte az életmód. Ő volt az egyik zeneszerző. Az utolsó években az egészségi állapota miatt nem tudtunk már dolgozni vele, aztán hirtelen meg is halt. Totyával nem is tudtuk ezt igazán feldolgozni. Elment a gyerekkori barátunk, zenésztársunk.

Némi vívódás után bevettük Ruff Istvánt¹⁵⁹. Fura érzés volt tovább vinni az egyik tősgyökeres tag nélkül a QSS-t. Volt egy-két koncert. Akár jó is lehetett volna, de nekem már eleve kínlódás volt az egész punkzenei karrier, úgyhogy felakasztottam a lantot ott is. Totyát ezzel nagyon megbántottam, aki közben vitte tovább ezt az egészet, de mondtam neki, hogy a gyerek mellett ez nekem már nem fér bele. Veszelszki Norbi¹⁶⁰ gitározik és énekel most. Minden szinten egy tünemény ember, intelligens, karakán, a szíve és a szája egy helyen van, mellette még bevettek két másik srácot.

Említettem, hogy szoktak hívni helyettesíteni. Ezzel kapcsolatban hadd meséljek el valamit. Én évekig énekeltem tiniként a parkban Európa Kiadót. A *Szabadíts meg a gonosztól* nagyon meghatározó dal volt nekünk Dezsővel és Józsival. Őket már elengedték a szüleik koncertre, de engem még nem, ezért a dalt évekig csak úgy ismertem, hogy Dezső elment Európa Kiadó-koncertre, ahol szem és fül alapján megpróbálta memorizálni a gitárakkordokat, az ének dallamokat és a szövegeket, majd másnap elgitározta és elénekelte nekem a játszótéren. A *Szabadíts meg* volt az első olyan szám, ami igazán belénk markolt. Én is megtanultam elgitározni, és néha könnyes szemmel énekeltek, amikor együtt voltunk a társaságunkkal. Aztán lezárult az új hullámos, ártatlan, naiv korszakunk, és átléptünk a kőkemény punk-hardcore időszakunkba.

Két évvel ezelőtt felhívott Kirschner Péter,¹⁶¹ a Müller Péter Sziámi AndFriendsbe¹⁶² kéne egy buli erejéig beugrani. Mondtam, hogy abba hagytam a dobolást, de ezt vállalom, mert ők gyerekkori hőseim. Megtanultam a számokat. Azelőtt pár hónappal halt meg Dezső. A beálláson mondták Péterék, hogy játsszunk el egy lassú számot is, amit nem néztünk át próbán. Nem is figyeltem oda igazán, bár ismerős volt a gitár akkordbontogatása, még állígtattam a dobomat. Kirschner intett, hogy szálljak be és egyszer csak Sziámi elkezdte énekelni a Szabadíts meg a gonosztól-t... Tettem egy kört az életemmel, és ott játszottam velük a gyerekkoromat. Azt hiszem, igazából akkor és ott búcsúztattam el Dezsőt. Koncert után bepakoltam a kocsimba a dobomat, és hazáig zokogtam. Nem tudtam már elmesélni neki, hogy mi történt

Időközben Fannival a kapcsolatunk elkezdett élesen lefelé ívelni, másfele tartottunk. A második nyári szezon után nem sokkal szakítottunk. Egy ideig még hangosítottam őket, de éreztem, ismét lépnem kell, így érzékeny búcsút vettem a társaságtól. Elkezdtem gondolatban üzengetni a világnak, hogy lehet, hogy mégis inkább dobolnék, és idővel ismét elindultak a

¹⁵⁹ Ruff István (1967) gitáros.

¹⁶⁰ Veszelszki Norbert gitáros.

¹⁶¹ Kirschner Péter (1966) gitáros, játszott a 2. Műsorban és az Európa Kiadóban.

¹⁶² Müller Péter jelenlegi zenekara.

felkérések. Volt, hogy színházban helyettesítettem két alkalommal, mások szövegírára vagy kisebb zenei munkákra kértek fel. Még filmekhez is írtam rövid betétdalokat.

Aztán megkeresett Andrew J (Józsa András)¹⁶³ barátom, hogy újra beindítaná a Bin Jipet, de Kaltenecker¹⁶⁴ és Harcsa Veronika¹⁶⁵ nélkül. Eszes Viki¹⁶⁶ lenne az énekesnő Lantos Zolival¹⁶⁷ és Szabó Marcival¹⁶⁸ kiegészülve, van-e kedvem csatlakozni. Volt! Vettem egy elektromos dobot, amit már évek óta terveztem, és újra dobverőt fogtam. Játszottam velük néhány bulit, de kiderült, mások az elképzeléseink néhány dologról. Nekem még időre lett volna szükségem gyakorolni, kitalálni, hogy is van ez az elektromos dobolás, de arra igazán nem volt idő, így barátian elváltunk.

Közben ismét megkeresett Kirschner Péter, hogy most Bródy Jánosnál¹⁶⁹ kéne besegíteni. Pénteken szóltak, hogy vasárnap Bródy-koncert Oroszlány főterén. Izgalmas! Vasárnap próbáltunk egyet a koncert előtt, aztán nekivágtunk. Ott szembesültem vele, hogy milyen az, ha minden szám után vastaps van. Hamar kiderült, hogy állandóra kellek, mert Patrik távozott. Elkezdtem velük próbálni, még szanaszét volt a dobolásom, ami Kirschnernek, a zenei rendezőnek is egyből feltűnt, ráadásul a tizenhat évnyi zúzás után nem volt egyszerű lehalkítani magam. Amikor már a verőm gyakorlatilag el sem hagyta a cintányért, akkor kérdezte, hogy „Lehetne halkabban?”. Nagyon türelmesek voltak velem, megvárták, amíg beállítom az erőkarokat.

A tempóm beállításában Winterwerber Csab.¹⁷⁰ a Bródy zenekar és a Sziámi AndFriends basszusgitáros segített. Fantasztikusan jó vele együtt játszani. Jánosban egy kedves, intelligens embert ismertem meg, aki figyel arra, hogy mindenkire legyen pár kedves szava. Bár politikailag nem minden szösszenetével értek egyet, élvezem a helyzetet, néhány dalát kifejezetten szeretem játszani, és a halk dobolás is már egész tűrhetően megy. Mindemellett nagyon élvezem, hogy olyan fiatal és kreatív zenészekkel dolgozhatok együtt, mint Baka Rebeka (AŽUR/ Bródy),¹⁷¹ vagy Tóth Dóra Lilla (Nunki Bay Starship/Bródy)¹⁷².

Közben Kirschner hívott egy Ohnody¹⁷³ nevű formációba is, ami egy nagyon karakteres hangú lánynak, Hegyi Dórinak¹⁷⁴ az önmegvalósítása. Ott billentyűzik Bakos Zita,¹⁷⁵ akivel a Bródy zenekarban és a Sziámiban is játszunk, szóval vannak átfedések. Mindenesetre Péter közben kilépett, mert nagyon elfoglalt, és szelektálnia kellett, hogy mire tud időt szánni.

Aztán ahogy tavaszodott, elkezdtem gondolkodni a nyári szezoonon. Volt még kapacitásom, elért volna még egy zenekar. Erre felhív megint Kirschner, hogy most meg

¹⁶³ Józsa András (1977) producer.

¹⁶⁴ Kaltenecker Zsolt (1970) billentyűs.

¹⁶⁵ Harcsa Veronika (1982) énekesnő, zeneszerző.

¹⁶⁶ Eszes Viktória (1997) énekesnő.

¹⁶⁷ Lantos Zoltán (1962) hegedűs.

¹⁶⁸ Szabó Márton gitáros.

¹⁶⁹ Bródy János (1946) gitáros, énekes, a magyar rock egyik legnagyobb hatású szövegírója. Az Illés, a Fonográf tagja, az 1980-as évek közepe óta szólólista.

¹⁷⁰ Winterwerber Csaba (1974) gitáros.

¹⁷¹ Baka Rebeka (1993) énekes.

¹⁷² Tóth Dóra Lilla (1992) hegedűs.

¹⁷³ Az Ohnody 2017-ben alakult formáció.

¹⁷⁴ Hegyi Dóra (1990) énekes/dalszerző.

¹⁷⁵ Bakos Zita billentyűs.

Angler Ákos¹⁷⁶ állna tovább a Sziámiból, tudom-e vállalni. Nyilván tudtam. Kitűnő dobos Ákos, sajnálom, hogy elment ebből a klasszikus zenekarból, de egyben örömmel tölt el, hogy – ahogy megbeszéltem vele – vihetem tovább a lángot. Müller Péter szövegei nekem minden idők legjobb szövegei között- vannak, amelyek nagyon nagy hatással voltak rám egész zenei pályafutásom alatt. Nagyon élvezem ezt is, az összes számot szeretem, amelyeket játszunk.

Dragojlovics Péter:

Zárásként: említetted, hogy szeretnél valamit tisztázni:

Mózsik Imre:

Igen, szóval: a Lucile Chauffour¹⁷⁷-film(ek)ről van szó (*T-34Eastpunkmemories*¹⁷⁸),). Az egész úgy kezdődött, hogy 1983-ban megjelent két francia csaj a magyar punkéletben, elkezdtek filmet csinálni, eljöttek próbákra, énekeltek Dead Kennedyst, be volt festve a hajuk pirosra, és nem esett le nekünk, hogyan kerül ide ez a két csaj, úgy, hogy senki nem piszkálja őket. Itt mászkálnak, és állítólag filmtémát keresnek, de tulajdonképpen információt gyűjtenek. Naivak voltunk, én mindössze tizennégy éves, felvettek velünk pár számot, ami után aztán évekre eltűntek. Amikor régi arcokkal találkoztunk, mindig szóba került, hogy mi van azzal a két csajjal, mert úgy volt, hogy valamilyen lemez is meg fog jelenni.

Dragojlovics Péter:

Ez meg is történt, ez lett a *Világ lázadói, harcra fel*, bár csak Franciaországban jött ki.

Mózsik Imre:

Igen, de nagyon halovány lett a dolog. Én aztán Amerikába kerültem, ott éltem át a hardcore időszakát, nem is foglalkoztam ezzel. 2006-ban aztán előkerült Lucile. Én elég barátságos és közlékeny vagyok, mindenről szívesen beszélek. Csinált velem csomó interjút mindenféle helyzetben. Sok mindenről beszéltem, angolul, mert egyszerűbb volt így, nem akartam tolmácsot. Tök jól megértettük egymást. Elmondta, hogy ő is dobol, megtaláltam vele a közös hangot. Felvette a többiekkel is az interjúkat is, aztán aláíratott velünk papírokat, hogy hozzájárulunk ahhoz, hogy megjelenjen az interjú a filmben. Nyilván mindenki aláírta. Mondtam egy mondatot, amit ha rosszul használ az ember, félreérhető. Akkor éppen baloldali kormány volt, és ezt a helyzetet ecseteltem neki. A régi dolgokhoz nem volt releváns, én az aktuálpolitikáról beszélem, amikor ezt a mondatot mondtam. Kiderült, hogy nem stimmelnek nála a dolgok. Amit anno, 1983-ban felvett, és össze akart vágni, annak egy részét az akkori pasija megsemmisítette.

Végül is lett egy film, a *T-34*, de csomó nyersanyag eltűnt. Ő ezt úgy adta elő, hogy a pasija egy állat volt. Fura volt számomra, hogy miért jut el valaki odáig, hogy meg akarja semmisíteni a barátnője a filmjét? Ez motoszkált bennem. Aztán eltelt pár év, küldött részleteket a filmből és észrevettem azt a mondatot, amiben az antiszemitizmus is benne volt... akkor már jelentkeztek ennek a jelei, de én az aktuálpolitikára, a médiára, a kormányra fogtam az interjúk során. Ma a neoliberális gondolkodás esetében úgy néz ki, akivel nem

¹⁷⁶ Angler Ákos dobos.

¹⁷⁷ Lucile Chaffour francia filmrendező.

¹⁷⁸ 1983-ban, illetve 2006-ban készült dokumentumfilm a magyar punkról.

értesz egyet, az náci, rasszista, antiszemita vagy kommunista. Itt le is van zárva egy ember megítélése. Aki előbb kimondta a másikra, az nyert. Én ennek alapján mondtam ezeket a dolgokat, nem a '80-as évek tekintetében, mert akkoriban ilyen formában ez nem volt jelen.

Észrevettem, hogy Lucile kivágta ezt a mondatot, és úgy állította be, hogy én az akkori punkokról beszélek, mintha, amikor ők először itt voltak, ez lett volna a helyzet. Akkor jöttem rá, hogy amit én mondtam, azt ő szenszációhajhász módon tette be a filmbe. Ezt meg is írtam neki, felhívtam, hogy én nem erről beszéltem, kiforgatta a szavaimat. Az volt a válasza, hogy de aláírtam a papírt. Én azt írtam alá, hogy hitelesen közvetíted, amit elmondtam. De ő az egész filmjét eköré építette. Akkor esett le nekem, hogy ez a nő mit csinált.

Az akkori punkmozgalom nagyon izgalmas volt, és sokkal színesebb, mint ahogyan az a film visszaadja. Abból az jön le, hogy a részt vevők buta, szókinccs nélküli emberek, lenézendő mocsoknak állította be az egészet.

Az akkori „keleti blokk” országok közül csak itthon volt igazi punkellenállás, sehol máshol. Az emberek kiálltak a színpadra, és a szabadságukat kockáztatva kimondták az igazságot. Az angoloknál könnyű volt punkoskodni, horogkereszteket festeni a mellre, lásd Sid Vicoust. Nem akarom bántani, mert meghalt, de úgy könnyű lázadni, hogy meg van engedve. Itt nálunk pedig odajött a rendőr, és pofán vágott a gumibottal, jártak a beépített emberek a koncertekre, jegyzeteltek. Ez kőkeményen ment. Akik ezt vállalták, azok nemzeti hősök voltak.

A film ezt az egészet ledegradálta arra a szintre, mintha ostoba, antiszemita fiatalok pogóznának, és játszanák a háromakkordos számaikat. Ezt én méltatlannak és hazugságnak érzem, de minden kérelmem ellenére úgy jelent meg a film, ahogy. Félttem is, mert akkor már eléggé erős volt a jobb-baloldal ellentét itthon, - mára a világon teljesen ki van élezve. Félttem, hogy emiatt meg fognak bélyegezni az emberek, és ez meg is történt, mert nem úgy értelmezték, amit mondtam, mint ahogy valójában értettem. Évekig bennem volt ez az egész, mert Lucile mellé álltak ügyvédek, talált embereket, akik elhitték ezt a hazugságot, amit terjeszt a hazai punkról.

Mindenképpen szeretném tisztázni ebben az interjúban, hogy óriási becsstelenség ez a film, meghazudtolása a magyar punk történetének. Szeretném elmondani, hogy nem azt mondtam, nem azt hagytam jóvá, nem abban a kontextusban fejtettem ki a véleményemet, ahogy az a filmben szerepel. Aljas dolognak tartom, ahogy Lucile eljár. Meg is szakítottam vele a kapcsolatot, mert kijött a film, kiadták DVD-n, sokfelé vetítették a világon és az ősmagyar punkból egy antiszemita csöcseléket csináltak világszerte.